

บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติ
ตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

รัชนี พุทธาสมศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2557

**The Administrator's Roles for Encouraging to Act Professional
Teacher Ethics at Secondary School under The Secondary Educational
Service Area office 1**

Ratchanee Puttasomsri

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Education Management
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University**

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ชื่อผู้เขียน	รัชณี พุทธาสมศรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัยคือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการเรียนการสอน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมทั่วไป จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ระหว่างกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และกลุ่มครู ไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Thesis Title	The Administrator's Roles for Encouraging to Act Professional Teacher Ethics at Secondary School under the Secondary Educational Service Area office 1
Author	Ratchanee Puttasomsri
Thesis Advisor	Professor Dr. Paitoon Sinlarat
Co-Thesis Advisors	Assistant Professor Dr. Sinthawa Khamdit
Department	Education Management
Academic Year	2013

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the Administrator's roles for encouraging to act professional teacher ethics at secondary school under The Secondary Educational Service Area Office I using survey research. Populations in this research include Administrator and teacher's ethics at secondary schools under the Secondary Educational Service Area office I. Respondents were purposively selected and questionnaires were used to collect data. The data collected was analyzed by using descriptive statistics and statistical reference software program.

The research found that the respondents' opinions towards Administrator's roles for encouraging to act professional teacher ethics for all 6 areas; Ethical self, Profession ethics, Ethics of the services related to academic work and teaching learning, Ethics of the services related to general activities, Ethics of professional practice, and Ethics related to social were at the highest level. In comparison with opinions towards the promotion of Ethics of professional practice between administrators and teachers show no difference. In contrast, the results of the comparison of experience between administrators and teachers are statistically significant different.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์
สินลาร์ตัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามศิษฐ์ อาจารย์
ที่ปรึกษาร่วม ให้การชี้แนะ คำปรึกษาทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จมีความถูกต้องใช้เป็น
เอกสารอ้างอิงได้

ขอขอบพระคุณดร.วาสนา วิสฤตภาดา ดร.ทรงยศ แก้วมงคล อาจารย์วินัย นาราภิรมย์
อาจารย์กนิษฐา รัตนบุรี และอาจารย์จิรา อ่อนไสว ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ และแก้ไข
เครื่องมือสำหรับใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู โรงเรียนต่างๆ ในสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 1 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้วิจัยสามารถ
ประมวลผลการวิจัยได้สำเร็จ เป็นข้อมูลที่น่าไปศึกษาใช้อ้างอิงหรือศึกษาต่อได้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่สนับสนุน
งบประมาณ ให้คำปรึกษา และ เป็นกำลังใจทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้

รัชณี พุทธาสมศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 คำถามการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา.....	12
2.2 ความหมายของบทบาท.....	13
2.3 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน.....	14
2.4 คุณลักษณะของครูที่ดี.....	17
2.5 จรรยาบรรณวิชาชีพของครู.....	21
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	39
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบถาม.....	44
4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู 6 ด้าน.....	45
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู.....	54
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู.....	62
5. สรุปผลการวิจัย.....	63
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	63
5.2 การอภิปรายผล.....	68
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	80
ก หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	81
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ.....	84
ค แบบสอบถาม.....	86
ง ค่า IOC.....	95
จ Reliability.....	102
ประวัติผู้เขียน.....	105

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง.....	40
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบถามจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในดำรงตำแหน่งและกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	44
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู จำแนกตามจรรยาบรรณ 6 ด้าน.....	45
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง.....	46
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณ ต่อวิชาชีพ.....	47
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณ ต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน.....	48
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป.....	50
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ.....	52
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณ ต่อสังคม.....	53
4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพของครูระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับครู.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครูจําแนกตามกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน.....	55
4.11 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันด้านจรรยาบรรณ ต่อตนเอง.....	56
4.12 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันจรรยาบรรณ ต่อวิชาชีพ.....	57
4.13 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันด้านจรรยาบรรณ ต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน.....	57
4.14 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันด้านจรรยาบรรณ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ.....	58
4.15 เปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครูจําแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	59
4.16 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง.....	60
4.17 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และการเรียนการสอน.....	61

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองนั้น สิ่งที่สำคัญที่ต้องพัฒนา คือ การศึกษา ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณของวิชาชีพครูเป็นการรักษามาตรฐานการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ให้เป็นไปตามมาตรฐานและยกระดับวิชาชีพให้สูงขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอเพราะครูเป็นผู้มีหน้าที่ปลูกฝังอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคำพูดที่มักพูดกันเสมอว่า ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน (จรรยาพร ธรณินทร์, 2550) ดังนั้นตัวครูเองจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูเพื่อจะได้เป็นตัวอย่างที่ดี หรือสามารถปลูกฝัง กล่อมเกลาลูกศิษย์ให้เป็นคนดีได้ คนที่จะประกอบอาชีพครูจึงควรเป็นบุคคลที่มีความศรัทธาใน อาชีพครู มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ เป็นสิ่งที่ครูทุกคนต้องยึดถือและปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547 มาตรา 62 กำหนดไว้ว่า “การแต่งตั้งบุคลากรทางการศึกษาต้องคำนึงถึงความประพฤติด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ คุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติและประวัติการรับราชการ”

การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพของครูจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพ ของผู้เรียนซึ่งนอกจากครูจะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนก็ถือว่าเป็นผู้มี บทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ให้กับผู้บริหารทางการศึกษา เห็นได้จากการกำหนดให้ผู้ซึ่งรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาจะต้องประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพตามที่ กำหนดในข้อบังคับคุรุสภาซึ่งกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และ

ประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งมีแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ เป็นกรอบแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนตามแบบแผนที่พึงประสงค์ รวมทั้งมีมาตรการและกระบวนการให้ความเป็นธรรม กรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่นว่าเยาวชนของชาติจะได้รับบริการด้านการศึกษามีคุณภาพ (สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น.43)

รัชฎ์กษณ์ รุจิภักดิ์ (2555) ได้ศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติเรื่องจริยธรรมวิชาชีพครู พบว่า มีข้อค้นพบเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพค่อนข้างมาก กล่าวคือ ครูกลายเป็นครูนักธุรกิจ การสอนกลายเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างครูกับลูกศิษย์ ไม่ใช่ครูมีอาชีพ เพราะมีจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพน้อยลงอย่างมาก ครูจะสอนดีช่วงที่สอนพิเศษแต่สอนในห้องเรียนไม่ค่อยดี เพื่อเด็กจะได้ไปเรียนพิเศษ ซึ่งจะทำให้ครูมีรายได้ ดังนั้นหากจะคุบบทบาทความเป็นครูมีอาชีพต้องไปดูที่สถาบันกววิชาไม่ใช่ห้องเรียน นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า สาเหตุที่ทำให้ครูขาดจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เนื่องจากกระบวนการผลิตครูไม่ได้เตรียมครูมีอาชีพ สร้างจิตสำนึกในจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ส่วนกระบวนการสอบคัดเลือก กลั่นกรอง เพื่อบรรจุแต่งตั้ง เป็นระบบอุปถัมภ์ เส้นสาย ไม่ใช่มาจากความสามารถของครูจริง ๆ ขาดการอบรม ปฐมนิเทศเรื่องจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการบังคับใช้จริยธรรมครูในทางปฏิบัติ เป็นเพียงการเขียนให้ดูดี สวดยหุ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างครูกับศิษย์ และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น ครูใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ห้องเรียนขนาดใหญ่ คุแลเด็กได้ไม่ทั่วถึง ภาระงานการสอนมาก เป็นต้น

สภาพปัญหาด้านจริยธรรมวิชาชีพครูดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุขุม เฉลยทรัพย์ (2550, น.64-65) ซึ่งได้ศึกษาและจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นครูไทย ปี 2548 โดยสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนทุกสาขาอาชีพทั่วประเทศ พบว่า จุดเด่นของครูไทยที่ประชาชนนิยมมากที่สุด คือ การพัฒนาความรู้ตนเองในด้านใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนจุดด้อยที่ต้องการให้มีการปรับปรุงมากที่สุด คือ พฤติกรรมของครูที่ขาดจิตสำนึก คุณธรรม ศีลธรรม จรรยาบรรณของความเป็นครู

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว แม้ว่าสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้กำหนดจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติไม่ค่อยเกิดขึ้น จึงต้องสร้างระบบเครือข่าย

ผู้ปกครอง การปฐมนิเทศ อบรมครูให้ทราบถึงจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างชัดเจน การบังคับใช้ระเบียบจรรยาบรรณของครู การสร้างครูเป็นแบบอย่างที่ดี มีระบบการประเมินการสอน พฤติกรรมเชิงจริยธรรม จรรยาบรรณ และที่สำคัญทุกฝ่าย ทุกระดับต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกวิชาชีพครู มีกระบวนการทำให้ครูทุกคนเข้าร่วมรับรู้รับผิดชอบในกฎ กติกา จริยธรรมวิชาชีพครูอย่างแท้จริง (อภิสรดา ดิยง, 2551, น.1) และตามสภาพจริงของโรงเรียนในขณะนี้ กลุ่มผู้บริหารระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นที่อยู่ใกล้ชิดกับครูมากกว่าผู้บริหารกลุ่มอื่น จึงควรเป็นผู้มีบทบาทในการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพมากที่สุด ดังนั้น การศึกษาบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะนำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานของโรงเรียนในการปรับบทบาทใหม่ให้ผู้บริหารกลุ่มนี้สามารถแก้ปัญหาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู ประสพการณ์ในการทำงานและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 คำถามการวิจัย

1. บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู เป็นอย่างไร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูแตกต่างกันหรือไม่? ระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูที่มีประสพการณ์แตกต่างกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันจะมีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวต่างกันหรือไม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูแตกต่างกัน

2. บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันจะมีความแตกต่างกัน

3. บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

จรรยาบรรณวิชาชีพครูที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ประกอบด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพของครู 5 ด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตำแหน่ง

1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 ครู

2. ประสบการณ์การทำงานของ

2.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

(1) น้อยกว่า 5 ปี

(2) 5-10 ปี

(3) มากกว่า 10 ปี

2.2 ครู

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
- (2) 5-10 ปี
- (3) มากกว่า 10 ปี

3. ผู้บริหารและครูระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

- (1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- (2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- (3) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- (4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (5) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- (6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- (7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- (8) กลุ่มสาระฯ ศิลปะ

ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในการกำหนดนโยบายและการวางแผน การกำกับติดตามดูแล การสร้างแรงจูงใจ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู และการแก้ปัญหาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู 5 ด้านและ 9 ข้อ คือ

- 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
 - (1) ครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
- 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
 - (2) ครูต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
- 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
 - (3) ครูต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า
 - (4) ครูต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
 - (5) ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

(6) ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

(7) ครูต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

(8) ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

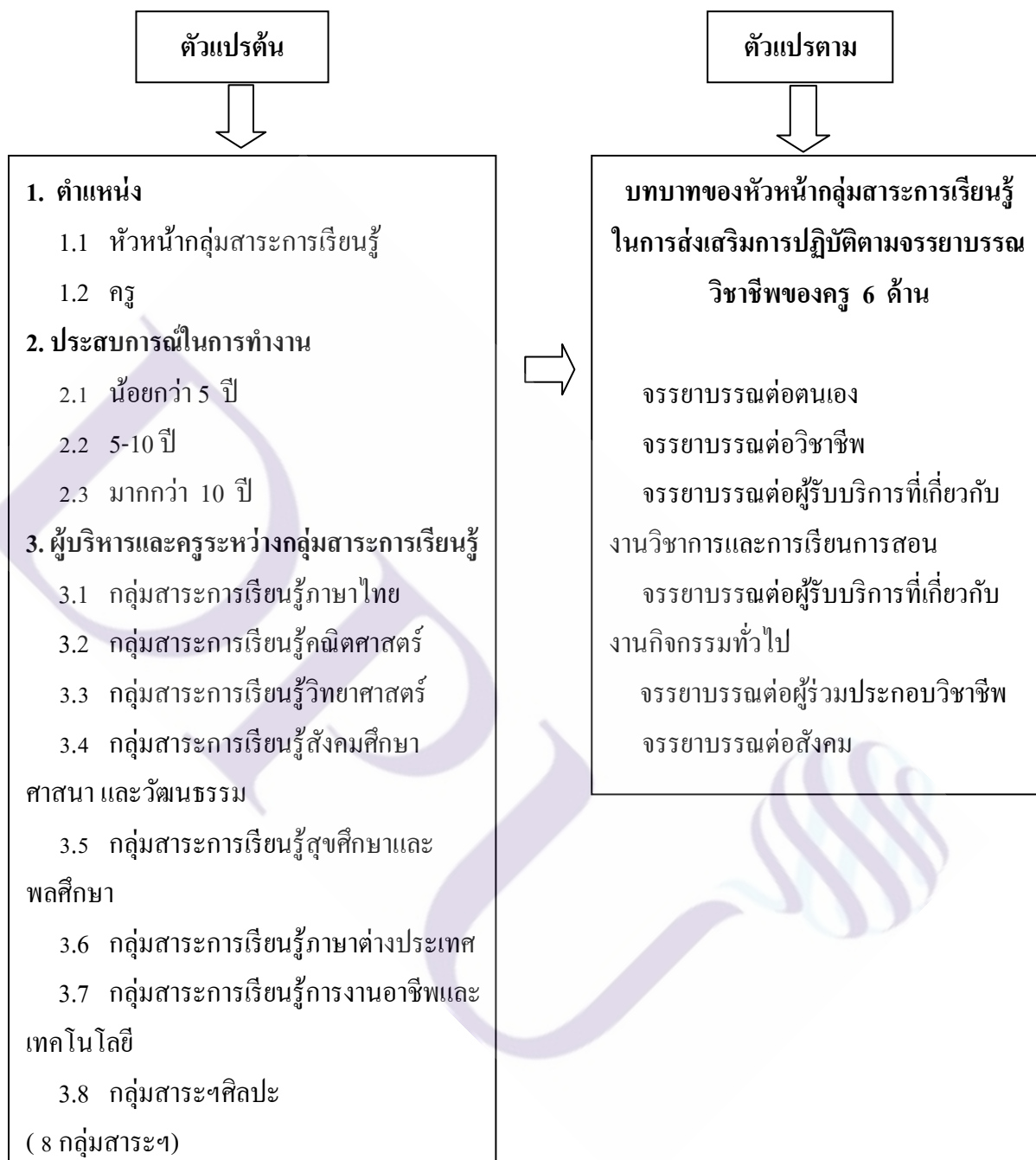
5) จรรยาบรรณต่อสังคม

(9) ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 67 โรงเรียน และมีครูจำนวน 5,377 คน

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบบทบาทและความแตกต่างของบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู
2. เพื่อให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในสถานศึกษา

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาท หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติงานตามหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในตำแหน่ง
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ครู ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารชั้นต้นตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยีและกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยีและกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จรรยาบรรณ หมายถึง หลักความประพฤติปฏิบัติอันเหมาะสมแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาวิชาชีพประมวลขึ้นไว้เป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกในสาขานั้นๆ ยึดถือปฏิบัติ เพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณของสาขาวิชาชีพของตน

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

จรรยาบรรณของวิชาชีพ หมายความว่า มาตรฐานในการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคมอันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

จรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความประพฤติหรือการปฏิบัติตนที่กำหนดไว้ให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูปฏิบัติตามอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีคุณธรรม

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายความว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง การที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ส่งเสริมให้ ครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ โดยส่งครูเข้ารับการอบรมในด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนทางด้านวิชาการ สนับสนุนให้มีหนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ ข่าวสารเกี่ยวกับงานวิชาการรวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ต แสดงการยอมรับว่าครูทุกคนมีความสำคัญในการทำงาน สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของตนเอง เพื่อให้ครูมีความรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของโรงเรียนและส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง การที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ส่งเสริมให้ ครูต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ โดยให้ครูส่งผลงานเข้าร่วมประกวด ให้กำลังใจครูที่ตั้งใจทำงาน ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของงานที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่เสมอ สร้างแนวคิดให้ครูเข้าใจว่า คนทำงาน คือคนที่มีคุณค่า ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในความสำคัญของอาชีพครู เพื่อให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพ ประสานความสัมพันธ์ระหว่างคณะครูในการทำงานร่วมกันเป็นทีมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กร การให้ความกระจ่างกับคณะครูอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ในกรณีที่มีปัญหา หรือข้อสงสัย หรือข้อขัดแย้ง และส่งเสริมให้ครูเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในสาขาวิชาชีพของตน

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมายถึง การที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ส่งเสริมให้ ครูดำเนินการในงานเกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอนและงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับวิชาการและการเรียนการสอน หมายถึง ส่งเสริมความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนเสมอหน้า ส่งเสริมให้ครูให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่นักเรียนด้วยความจริงใจ เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติมและสร้างแผนการเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น สอนเสริมให้กับนักเรียนดีให้ดียิ่งขึ้น และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนและมีรูปแบบการถ่ายทอดความรู้อย่างหลากหลายเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ ส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้หลักการและเหตุผลในการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้นักเรียน

แสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสร้างสรรค์ ร่วมมือกับครูวิเคราะห์จุดอ่อน หาสาเหตุการเกิดปัญหา เพื่อพัฒนานักเรียนได้ตรงตามจริง จูงใจให้ครูถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนอย่างเต็มใจ โดยไม่ปิดบังและส่งเสริมให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ จัดโครงการให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย

2. งานกิจกรรมทั่วไป หมายถึง ครูคอยติดตามสอดส่อง ความประพฤติ และให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีปัญหา มีโครงการให้ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูประสานงานกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน แนะนำให้ครูวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียนและหาสาเหตุแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและการวางตัวอย่างเหมาะสม ครูแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ เสียสละเวลาทรัพย์สินของแก่ศิษย์และส่วนรวมส่งเสริมให้ครูที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่าง ของศิษย์ ครูจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน มีความเป็นประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบในความบกพร่องของงานที่มอบหมายให้ครูปฏิบัติ แนะนำให้ครูวิเคราะห์ความสามารถ ตามศักยภาพด้วยความจริงใจ ส่งเสริมให้ครูฝึกนักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้รู้จักปรับพฤติกรรมการอยู่ร่วมกัน และสร้างขวัญกำลังใจให้ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตน

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง การที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ โดยพัฒนาแนวทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ที่มีประโยชน์ให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับทราบข้อมูล กระตุ้นให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการอย่างเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือเพื่อนครูเมื่อเพื่อนครูมีปัญหาอุปสรรคในการ ปฏิบัติราชการและเรื่องส่วนตัว ประสานและสนับสนุนให้ครูต้อนรับผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนด้วยกิริยามารยาทที่ดีเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนและโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูดำเนินชีวิตตามวิถีทางประชาธิปไตย จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานร่วมกันเพื่อความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง การที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำกิจกรรมของท้องถิ่น จัดโครงการสนับสนุนให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สนับสนุนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ครูปฏิบัติให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านต่างๆ มาให้ความรู้กับนักเรียนในโรงเรียน และสนับสนุน ติดตามให้ครูรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 2.2 ความหมายของบทบาท
- 2.3 บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน
- 2.4 คุณลักษณะของครูที่ดี
- 2.5 จรรยาบรรณวิชาชีพของครู
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่สภาพของตน (วิลาวลัย ไพโรจน์, 2540, น.12) ซึ่งสอดคล้องกับ มนัส พลอยชุ่ม (2540, น.14) ที่กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่างๆของโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะต้องเกิดการพัฒนาในทุกๆด้านตั้งแต่ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านสังคมเพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในทำนองเดียวกัน วิไล ธนวิรัตน์ (2541, น.16) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือการดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

ส่วนปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, น.8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ

เพราะถ้าบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่ให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารนั้นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะการดำเนินงานต่างๆมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงผู้เดียวแต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จซึ่งแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการต้องกระจายอำนาจการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งแสดงว่าการบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป ซึ่งสถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการบริหารงาน

สรุป การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามกรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป โดยการบริหารดังกล่าวมีกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการที่ชัดเจน และมีการแปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแต่ละด้านเพื่อนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป และผลการดำเนินงานด้านอื่นๆในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

2.2 ความหมายของบทบาท

ภิญโญ สาร (2526, น.304) ได้ให้ความเห็นว่าบทบาท หมายถึง ความมุ่งหวังซึ่งคนอื่นคาดว่าคุณคนในตำแหน่งใด ควรจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างไรอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์หนึ่ง บทบาทนี้จะควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ ส่วน David (1962, p.45) ได้ให้ความเห็นว่าบทบาท หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่คาดหวังของผู้ดำรงตำแหน่งและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งนั้นๆ สมพันธภาพระหว่างบทบาทหน้าที่กับความรับผิดชอบและการที่บุคคลจะดำรงตำแหน่งที่ตำแหน่งใดจะต้องมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบกำหนดไว้

ควบคู่กับตำแหน่งเสมอ บทบาทหน้าที่ที่กำหนดจะต้องเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันกันระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งและผู้เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ โสกา ซูพิกุลชัย และ อรทัย ชื่นมณุษย์ (2518, น.130-131) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทว่า บทบาทเป็นแบบแผนของความต้อองการ เป้าหมาย ความเชื่อ ความรู้และการกระทำที่สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะ ชนิดของตำแหน่งที่เป็นอยู่ทุกตำแหน่งจะถูกชุมชนคาดหวังไว้ในระดับหนึ่งพฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่ง ควรจะมีอะไรบ้าง บางครั้งอาจจะคลุมไปถึงภาระหน้าที่ของตำแหน่งนั้นๆ คนแต่ละคนต่างก็มีตำแหน่งหลายตำแหน่งหลายอย่างและบทบาทก็ต่างๆกันออกไปด้วย สิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยวางขอบเขตกำหนดว่าคนคนนั้นจะได้รับการปฏิบัติจากสมาชิกอื่นๆในสังคมอย่างไร แค่นั้นบางทีเราอาจมองบทบาทครอบคลุมไปในเรื่องของสิทธิของตำแหน่งหนึ่งๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับบทบาทของตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับส่วนหนึ่งด้วย

จากความหมายของบทบาท สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารองค์กรที่สมาชิกหรือบุคลากรในองค์กรนั้นคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

2.3 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรสุกสกุล (2522, น.63) ได้แบ่งประเภทของบทบาทได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ บทบาทที่เข้ากันได้กับบุคลิกภาพส่วนรวมของบุคคล (role compatibility) หมายถึง พฤติกรรมหรือบทบาทที่บุคคลแสดงออกมาแล้วไม่ขัดกับความรูสึกของเขา ตรงกับความต้อองการของเขาและสังคมยอมรับ และบทบาทที่เข้ากันไม่ได้กับบุคลิกภาพส่วนรวมของบุคคล (role incompatibility) หมายถึง บทบาทที่แสดงออกมาแล้วขัดกับความรูสึกของตนเองและผิดไปจากความคาดหมายของสังคมที่กำหนดว่าเขาควรมีบทบาทอย่างไร และปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดบทบาทของคน ได้แก่

1. อายุ เป็นตัวกำหนดบทบาทที่สำคัญ เพราะคนที่มีอายุต่างกันจะมีบทบาทไม่เหมือนกัน เช่น บทบาทของเด็ก บทบาทของวัยรุ่น บทบาทของผู้ใหญ่
2. เพศ หญิงและชาย จะมีบทบาทที่แตกต่างกันออกไปตามสังคมกำหนด
3. อาชีพ คนแต่ละอาชีพจะมีบทบาทต่างกัน เช่น ครูมีบทบาทหนึ่ง ตำรวจมีบทบาทหนึ่ง พ่อค้ามีบทบาทหนึ่ง
4. ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันจะมีบทบาทต่างกัน เช่น คนมั่งมีกับคนยากจน พ่อค้ากับชาวนา หรือสังคมที่แบ่งชนชั้นวรรณะ เป็นต้น

5. ตำแหน่งในครอบครัว ในครอบครัวลูกจะมีบทบาทต่างจากพ่อแม่ พี่จะมีบทบาทต่างจากน้อง เป็นต้น

6. พิธีการต่างๆ ผู้เข้าร่วมพิธีการต่าง จะถูกพิธีการนั้นๆกำหนดบทบาทของตนเองไว้ เช่น พิธีแต่งงาน พิธีเผาศพ พิธีการทางศาสนา เป็นต้น

7. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพจะมีผลต่อการแสดงบทบาทของบุคคลมาก โดยบุคคลจะเลือกแสดงบทบาทที่ตรงกับบุคลิกภาพของตน แต่จะไม่แสดงบทบาทที่ขัดกับบุคลิกภาพของตนหรือที่ตนไม่ถนัด

8. บทบาทภายในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะมีบทบาทต่างกับออกไป เช่นบทบาทของผู้นำ บทบาทของเลขานุการ บทบาทของประชาสัมพันธ์ บทบาทของสมาชิกอื่นๆ

สรุป บทบาทหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียนหรือสถานศึกษา แล้วเป็นที่ยอมรับของสังคมและบทบาทที่แสดงออกจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่างๆที่สังคมกำหนด

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนหรือสถานศึกษา พบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าว เช่น Gorton (1983, p.71) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 6 ประการ คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้จัดการ ได้แก่ การคาดหวังว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้จัดหา จัดทำเค้าโครงการการบริหาร โดยกำหนดหน้าที่ตำแหน่งงานต่างๆประสานงานที่เป็นทรัพยากรมนุษย์และสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป้าหมายของหน่วยงานบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา

3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้มีวินัยและรักษาวินัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องระเบียบวินัยนับว่าเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารโรงเรียนในสายตาของผู้ปกครองและนักเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ จะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนได้ 2 ประการ คือ การสร้างขวัญให้แก่บุคลากรในโรงเรียน และสภาพในโรงเรียนจะเต็มไปด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างมนุษย์

5. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนสมัยใหม่ต้องมีลักษณะเป็นผู้นำให้มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆเพื่อความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงแผนงานหรือกำหนดเกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียน เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

6. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นคนกลางที่จะจัด หรือประสานงานในเรื่องขัดแย้งต่างๆ ผู้บริหารโรงเรียนต้องกล้าเผชิญปัญหาขัดแย้งต่างๆที่เกี่ยวกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผู้บริหารจะต้องยึดมั่นในความเป็นกลางรักษาความเที่ยงตรง

ส่วน Emery and Johnson (1967, pp.17-18) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นผู้บังคับบัญชาและเป็นທີ່ปรึกษาทางวิชาการแก่ครูในโรงเรียน หน้าที่ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาจะมีหน้าที่คัดเลือกและประเมินครู

2. ให้คำแนะนำแก่ครูในฐานะเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะนิเทศครูและช่วยให้ครูได้รับการพัฒนา กระบวนการ เทคนิคการสอน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบทบาทของผู้ให้บริการและผู้นิเทศการศึกษา

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงบทบาทที่ได้มาจากตำแหน่งและบทบาทที่มาจากบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลว่า บทบาทที่ได้มากับตำแหน่ง ได้แก่ ฐานะของตำแหน่ง กฎระเบียบ ภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบ สิทธิและข้อผูกพันซึ่งกำหนดไว้เป็นบรรทัดฐาน สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ส่วน บทบาทที่กำหนดโดยบุคลิกภาพของแต่ละคน ได้แก่ ค่านิยม เจตคติ การศึกษาอบรม ประสบการณ์ ตลอดจนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งฝึกปฏิบัติ

นอกจากนี้ เฮวเรส วงศ์ปาลีย์ (2544) กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษามีหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจหลักที่สำคัญ คือ รับผิดชอบงานทุกอย่างของสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การบริหารงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีบุคลากรมาก การบริหารงานเพียงคนเดียว อาจทำให้เกิดข้อบกพร่องได้ ผู้บริหารระดับสูงจึงมอบอำนาจบางอย่างให้ผู้อื่นปฏิบัติแทน หรืออาจแต่งตั้งหลายๆคน มารับมอบอำนาจลดหลั่นกันไปตามสายงาน ลักษณะของผู้บริหารแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ผู้บริหารแบบอัตนัย (Autocratic leader) คือ ผู้บริหารที่เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง จะทำอะไรก็สั่งการด้วยตนเอง ไม่ต้องประชุมปรึกษาหารือกับใคร เป็นผู้มีความมั่นคงในตนเอง ต้องการให้ดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบสั่งการตามขั้นตอน ให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการทันที

2. ผู้บริหารแบบตามสบาย (laissez fair leaders) คือ ผู้บริหารที่ปล่อยให้ผู้ร่วมงานทำงานกันตามสบาย กฎ ระเบียบไม่บังคับเข้มงวด การปฏิบัติงานยืดหยุ่นและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การบริหารงานแบบนี้งานจะไม่ค่อยก้าวหน้า แต่คนชอบการทำงานจะไม่ชอบเพราะไม่ค่อยมีงานทำ ผู้บริหารไม่สร้างงาน

3. ผู้บริหารแบบประชาธิปไตย (democratic leaders) คือ ผู้ที่บริหารงานโดยใช้แนวทางของประชาธิปไตย ถือว่าทุกคนเป็นเจ้าของโรงเรียนเมื่อจะคิดทำอะไรจะต้องให้ทุกฝ่ายเห็นชอบแล้วร่วมมือกันทำงาน งานจะดำเนินไปช้าเพราะต้องประชุมปรึกษาหารือกันหลายครั้ง แต่เกิดความรักชอบในการทำงาน ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจกันดีมีความรู้ความเข้าใจงานเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนหรือสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการนำความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงมาสู่โรงเรียน และการกระจายอำนาจหน้าที่ไปยังผู้ได้บังคับบัญชาตามลำดับ นอกจากนั้นจะต้องประพฤติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมไม่ขัดต่อกฎระเบียบ ภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณี

2.4 คุณลักษณะของครูที่ดี

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.14-20) ได้กำหนด ลักษณะของครูที่ดี 10 ประการได้แก่

1. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ความประพฤติทั้งทางกาย วาจา และใจ ที่แสดงถึงความเคารพในกฎหมาย ระเบียบประเพณีของสังคม และความประพฤติความหวังของตนเองโดยให้ยึดถือส่วนรวมเป็นสำคัญ

2. ความซื่อสัตย์สุจริต และความยุติธรรม หมายถึง การประพฤติตนที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เอาเปรียบ หรือคดโกงผู้อื่นหรือส่วนรวม ให้ยึดถือหลักเหตุผล ระเบียบแบบแผนและกฎหมายของสังคมเป็นเกณฑ์

3. ความขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาอาชีพ หมายถึง ความประพฤติที่ทำให้เสียเวลาชีวิตและปฏิบัติกิจอันควรกระทำให้เกิดประโยชน์แก่ตนและสังคม

4. ความสำนึกในหน้าที่และการงานต่างๆ รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ประเทศชาติ หมายถึง ความประพฤติที่ไม่เอาใจเอาเปรียบและไม่ก่อความเสียหายให้เกิดขึ้นแก่สังคม

5. ความเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม วิจัยและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล หมายถึง ความประพฤติในลักษณะสร้างสรรค์และปรับปรุงมีเหตุมีผลในการทำหน้าที่การงาน

6. ความกระตือรือร้นในการปกครองในระบบประชาธิปไตยมีความรักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง ความประพฤติที่สนับสนุนและให้ความร่วมมือ ในการอยู่ร่วมกันโดยยึดผลประโยชน์ของสังคมให้มากที่สุด

7. ความเป็นผู้มีพละทานามัยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ หมายถึง การรู้จักบำรุงรักษาร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์มีอารมณ์แจ่มใสมีธรรมะอยู่ในจิตใจอย่างมั่นคง

8. ความสามารถในการพึ่งพาตนเองและมีอุดมคติเป็นที่พึ่ง ไม่ไหว้วานหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นโดยไม่จำเป็น

9. ความภาคภูมิใจและการรู้จักทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ หมายถึง ความประพฤติที่แสดงออกซึ่งศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความรักและหวงแหนวัฒนธรรมของตนเองและทรัพยากรของชาติ

10. ความเสียสละและเมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และความสามัคคีกัน หมายถึง ความประพฤติที่แสดงออกถึงความแบ่งบัน เกื้อกูลผู้อื่นในเรื่องของเวลา กำลังกายและกำลังทรัพย์

คุณสมบัติ 10 ประการ นี้ เป็นแนวทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษา อบรม สั่งสอนนักเรียนของสถานศึกษาทุกระดับและเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาต้องถือปฏิบัติตนนอกจากลักษณะของครูที่ดีแล้วยังได้เสนอแนวทางว่าสิ่งที่ครูไม่ควรกระทำไว้ดังนี้

1. ครูมาสาย คติประจำใจ คือ สอนน้อยหน้อย มาสายมากหน้อย อร่อยกำลังเหมาะสม
 2. ครูค้าขาย คติประจำใจ คือ ครูที่มีความเพียรต้องทำโรงเรียนให้เป็นตลาด ครูที่ความสามารถต้องทำตลาดให้เป็นโรงเรียน
 3. ครูคุณนาย คติประจำใจ คือ อยู่อย่างคุณนาย สบายทุกอย่าง หนทางสะดวกพรรคพวกมากมี
 4. ครูสุรบาบด คติประจำใจ คือ สุกร์เมา เสาร์นอน อาทิตย์นอน จันทร์เก็ยจคร้าน อังคารหยุดลา พฤหัสกั่มหน้าไม้สูคน
 5. ครูเก็ยจคร้าน คติประจำใจ คือ สอนมั่ง ไม่สอนมั่ง สดางค์เท่าเดิม
 6. ครูหัวโบราณ คติประจำใจ คือ คิดเป็นก็คิดไป แก้ปัญหาเป็นก็แก้ปัญหาไป แต่ฉันจะสอนอย่างไร ใครอย่างมายุ่งกับฉัน
 7. ครูปากมั่ว คติประจำใจ คือ นินทาวันละมากๆปากผ่องใส
 8. ครูหน้าใหญ่ คติประจำใจ คือ ใหญ่ที่โรงเรียนไปเป็นเสมือนที่อำเภอ ห่อเจ้านายได้สองชั้น
 9. ครูใจยักษ์ คติประจำใจ คือ หน้าตาขมึงจิงขัง คุดำไม่ฟังเหตุผล
- นอกจากนี้สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้เสนอแนวทางความเป็นครูที่ดี 10 ประการ ดังนี้
1. มุ่งมั่นวิชาการ ครูมีบทบาทหน้าที่ในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปถ่ายทอดให้แก่ศิษย์

2. รักงานสอน ครูต้องมีความศรัทธาต่อวิชาชีพของตน ต้องมีความรัก สนใจที่จะพัฒนาการสอนให้น่าสนใจ เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน รู้จักวิธีถ่ายทอดที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายเรียนด้วยความสุข

3. อาหารศิษย์ ครูต้องเมตตา รัก เข้าใจ และเอาใจใส่ดูแลลูกศิษย์ ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ให้เกียรติ ยอมรับในความแตกต่างและไม่ดูถูกลูกศิษย์

4. กิตติ ครูต้องมีความคิดที่ดี ที่เป็นบวกต่อศิษย์ การสอนวิชาชีพต่อสถาบัน และเพื่อนร่วมงาน ให้ลึกลับอยู่เสมอว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีคุณค่ามากที่สุด ครูต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. มีคุณธรรม คุณธรรมมีความจำเป็นต่อวิชาชีพครู ได้แก่ ความยุติธรรมด้านการสอน การประเมินผล ความต้องการให้ลูกศิษย์ประสบความสำเร็จ มีความอดทน ระเบียบอารมณ์ ไม่ทำร้ายศิษย์ เสียสละ และมีหลักศานายึดเหนี่ยวจิตใจ รู้จักประพฤติตนให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคม

6. ชี้นำสังคม ครูต้องช่วยชี้นำสังคม ทำตนเป็นแบบอย่าง เช่น เรื่องของขยะสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงาน ทั้งการแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพชีวิตที่ดีของสังคม และการช่วยนำสังคมให้เป็นสังคมเอื้ออาทรสมานฉันท์

7. อบรมจิตใจ ครูจึงต้องช่วยให้ข้อคิดที่ดี อบรมตักเตือน สั่งสอนให้ศิษย์ประพฤติดี ดำรงอยู่ในศีลธรรม ปลุกฝังจิตใจให้ศิษย์มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ

8. ใฝ่ความก้าวหน้า ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เผยแพร่ผลงานวิชาการให้แก่ชุมชน ครูจะต้องทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง ศิษย์ สังคม และประเทศชาติ

9. วาจางาม คำพูดเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ มีความมุ่งมั่นครูจึงต้องฝึกการพูดให้ถูกต้องตามกาลเทศะจงใจและส่งเสริม ทำให้ศิษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามและถูกต้อง

10. รักความเป็นไทย สถาบันการศึกษาเป็นศูนย์กลางการพัฒนานคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศชาติ ครูจึงต้องส่งเสริมพัฒนาเอกลักษณ์ไทยธำรงรักษาไว้ให้เกิดอัตลักษณ์เฉพาะตน ธำรงไว้ให้มั่นคง แม้ว่าเทคโนโลยีจะพัฒนาไปได้ไกลจนทำให้แต่ละชาติสามารถติดต่อ รับรู้ และถ่ายทอดวัฒนธรรมซึ่งกันและกันได้ก็ตาม แต่อัตลักษณ์ของคนในชาติ เช่น เรื่องของความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามควรช่วยกันสืบสาน ส่งเสริม และธำรงไว้เพื่อทำให้เยาวชนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ

นักวิชาการอื่นๆ เช่น ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2513, น.48) กล่าวถึงลักษณะครูดีไว้ว่า

1. ครูต้องรักเด็ก เข้าใจเด็ก และเห็นอกเห็นใจเด็ก
2. ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง

3. ครูต้องสามารถจัดหลักสูตรหรือบทเรียนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของเด็กได้
4. ครูต้องเชี่ยวชาญในการสอนวิชาประเภทต่างๆ วิชาที่สอนในโรงเรียน แบ่งได้ 4 ประเภท คือ ประเภทเนื้อหาวิชา (content subject) ประเภททักษะ (skill subject) ประเภทพึงพอใจ (appreciation subject) และ ประเภทคุณค่า (value subject)
5. ครูต้องเอาใจใส่ต่อเด็กทั้งตัว มิใช่จะเอาใจใส่เพียงแต่เด็กจะเรียนวิชานั้นวิชานี้ได้หรือไม่ ครูที่ดีจะต้องดูแลสุขภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็กในห้องไปด้วยตลอดเวลา
6. ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ในด้านวัฒนธรรม ศิลธรรม กิจนิสัย สุขนิสัยและอุปนิสัย

ส่วน ธนู แสงศักดิ์ (อ้างถึงใน เฉลียว บุรีภักดี และคณะ, 2520, น.307) กล่าวถึงลักษณะครูดีไว้ 5 ประการ คือ

1. มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนดี เช่น ต้องเอาใจใส่ปัญหาของนักเรียน ตอบปัญหาได้แจ่มแจ้งไม่แสดงอารมณ์ ไม่เข้าข้าง มีความอดทน มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักชมเชย
2. มีความรักในอาชีพครู เช่น ปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ รับฟังคำแนะนำ ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและอาชีพครู สนับสนุนสมาคมอาชีพการศึกษา
3. มีจรรยาครู เช่น มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ไม่ให้ร้ายผู้อื่น ไม่ขโมยผลงานของผู้อื่น มีมรรยาทในการติดต่อราชการตามลำดับสายงาน ไม่อ้างอิงศาสนา ทำให้ศาสนาเสียหาย ไม่โฆษณาชวนเชื่อ ไม่นำผู้อื่นมาโน้มน้าให้นักเรียนฟัง ไม่เรียกร้องเงินเดือนเพื่อตนเอง ไม่ใช่อิทธิพลทางส่วนตัวในทางราชการ
4. มีคุณสมบัติทางส่วนตัวดี เช่น มีความซื่อตรง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่ม และกระตือรือร้น มีความสุภาพอ่อนโยน และรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา พุดชัดแต่ไม่ตะโกน ตรงต่อเวลา เข้าใจกฎระเบียบและปฏิบัติโดยเคร่งครัด
5. มีรูปร่างท่าทางดี เช่น สวมเสื้อผ้าเหมาะสมกับกาลเทศะและสะอาดเรียบร้อย รักษาท่าทางให้งดงาม มีใบหน้าสะอาด ตัดผมสุภาพเรียบร้อย โทนหนวดเคราเรียบร้อย รักเก็บ ฟันให้สะอาด และซ่อมฟันให้เรียบร้อย รองเท้าขัดมันสะอาด แต่งกายสุภาพ รูปทรงสีสันทันเหมาะสมกับความเป็นครู

สรุป ลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดดังกล่าว คือ ครูควรเป็นผู้มีระเบียบ วินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งมั่นต่อหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบไม่ประพฤติดิถีศีลธรรม จรรยาบรรณต่อตนเองและวิชาชีพ มั่นหาคำความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน นอกจากนี้ครูที่ดีจะต้องเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์

วางตัวดี มีความรักในอาชีพ ซื่อสัตย์สุจริต แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ พุดจา
ไพเราะ

2.5 จรรยาบรรณวิชาชีพของครู

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 2) หมวด 6 มาตรา 84 กล่าวไว้ว่า “ข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ
อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาผลประโยชน์ของทางราชการและต้องปฏิบัติตาม
มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด”

ส่วน ธนู แสงศักดิ์ (อ้างถึง เฉลียว บุรีภักดีและคณะ, 2520, น.308) กล่าวถึง
จรรยาบรรณครูไว้ว่า จรรยา หมายถึง ความประพฤติหรือกิจที่ควรประพฤติ ส่วน บรรณ
หมายถึง หนังสือเมื่อเขียนรวมกันว่า จรรยาบรรณ จึงหมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่กล่าวถึง
ความประพฤติ หรือข้อกำหนดที่ควรปฏิบัติ ส่วนความหมายของ จรรยาบรรณครู หมายถึง
หนังสือหรือเอกสารที่ด้วยกิจที่ครูควรประพฤติปฏิบัติ

สำหรับจรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามพระราชบัญญัติครู ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตลอดมา
จนถึงฉบับ พ.ศ. 2523 แต่เรื่องราวเกี่ยวกับจรรยา มรรยาท และวินัยของครูนั้น ยังคงเดิมตลอดมา
จนกระทั่ง พ.ศ. 2526 ครูสภาได้ทำการปรับปรุงระเบียบครูสภาว่าด้วย จรรยา มรรยาทตามระเบียบ
ประเพณีของครู และระเบียบครูสภาว่าด้วยวินัยตามระเบียบประเพณีของครู เรียกว่า ระเบียบครู
สภาว่าด้วยจรรยา มรรยาทตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 และได้มีการปรับปรุงอีกครั้ง
เพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพครู เรียกว่า ระเบียบครูสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ.
2539 และได้มีการแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งเพื่อให้สมาชิกในวิชาชีพดำเนินชีวิตตามหลักที่กำหนดใน
จรรยาบรรณวิชาชีพทั่วไปคือแนวความประพฤติปฏิบัติที่มีต่อผู้เรียน ต่อตนเองต่อสังคม
เรียกว่าระเบียบครูสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2548 มีสาระสำคัญดังนี้

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง ครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ
และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ โดยต้อง
ประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. ประพฤติเหมาะสมกับสถานะภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย

3. ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด

4. ศึกษา หาความรู้ วางแผนพัฒนาตน พัฒนางานและสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอ

5. ค้นคว้า แสวงหาและแนะนำเทคนิคด้านวิชาชีพที่พัฒนาและก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับมาใช้แก่ศิษย์และผู้รับบริการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่

1. เกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งเสพติด จนขาดสติหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพเป็นที่น่ารังเกียจในสังคม

2. ประพฤติในทางชู้สาวหรือพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ

3. ขาดความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ จนเกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

4. ไม่รับรู้หรือแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่

5. ขัดขวางการพัฒนาองค์กรจนเกิดผลเสียหาย

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ครูต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. แสดงความชื่นชมและศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพ

2. รักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

3. ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้

4. อุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพ

5. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริตตามกฎหมาย ระเบียบและแบบแผนของทาง

ราชการ

6. เลือกใช้วิชาที่ถูกต้อง สร้างสรรค์เทคนิค วิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

7. ใช้องค์ความรู้หลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิก

ในองค์กร

8. เข้าร่วมกิจกรรมของวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่

1. ไม่แสดงความภาคภูมิใจในการประกอบวิชาชีพ

2. คูหมิ่นเหยียดหยาม ให้ร้ายผู้ประกอบวิชาชีพ หรือองค์กรวิชาชีพ

3. ประกอบการทำงานอื่นที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
4. ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบหรือแบบแผนของทางราชการจนก่อให้เกิดความเสียหาย
5. คัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
6. ใช้หลักวิชาการที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติวิชาชีพ ส่งผลให้ศิษย์หรือผู้รับบริการเกิดความเสียหาย
7. ใช้ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ หรืออาศัยองค์กรวิชาชีพแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ครูต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ครูต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ ครูต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. ให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือศิษย์และผู้รับบริการด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถและความเสมอภาค
2. สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส
3. ตั้งใจ เสียสละ และอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศิษย์และผู้รับบริการ
4. ส่งเสริมให้ศิษย์และผู้รับบริการสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย
5. ส่งเสริมให้ศิษย์และผู้รับบริการมีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้และเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตัวเอง
6. เสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์และผู้รับบริการด้วยการรับฟังความคิดเห็น ยกย่อง ชมเชยและให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่

1. ลงโทษศิษย์อย่างไม่เหมาะสม

2. ไม่ใส่ใจหรือไม่รับรู้ปัญหาของศิษย์หรือผู้รับบริการจนเกิดผลเสียหายต่อศิษย์หรือผู้รับบริการ

3. คู่มือแนะนำหรือห้ามศิษย์หรือผู้รับบริการ

4. เปิดเผยความลับของศิษย์หรือผู้รับบริการ เป็นผลให้ได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง

5. จูงใจ โน้มน้าว ยุยงส่งเสริมให้ศิษย์หรือผู้รับบริการปฏิบัติขัดต่อศีลธรรมหรือกฎระเบียบ

6. ชักชวน ใช้ จ้าง วานศิษย์หรือผู้รับบริการให้จัดซื้อ จัดหาสิ่งเสพติดหรือเข้าไปข้องเกี่ยวกับอบายมุข

7. เรียกร้องผลตอบแทนจากศิษย์หรือผู้รับบริการในงานตามหน้าที่ที่ต้องให้บริการ

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. เสียสละ เอื้ออาทรและให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

2. มีความรัก ความสามัคคีและร่วมใจกันผนึกกำลังในการพัฒนาการศึกษา

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

1. ปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงานจนทำให้เกิดความเสียหายต่องานหรือผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

2. ปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยตำหนิให้ร้ายผู้อื่นในความบกพร่องที่เกิดขึ้น

3. สร้างกลุ่มอิทธิพลภายในองค์กรหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมประกอบวิชาชีพให้เกิดความเสียหาย

4. เจตนาให้ข้อมูลเท็จทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือความเสียหายต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

5. วิพากษ์ วิจารณ์ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพในเรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือแตกความสามัคคี

5. จรรยาบรรณต่อสังคม ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. ยึดมั่น สนับสนุนและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมมาเป็นปัจจัยในการจัดการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
4. เป็นผู้นำในการวางแผนและดำเนินการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพัฒนาเศรษฐกิจภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรม

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่

1. ไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่จัดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม
2. ไม่แสดงความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์หรือพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาหรือสิ่งแวดล้อม
3. ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อม
4. ปฏิบัติตนเป็นปฏิปักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือสังคม

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู เช่น ยนต์ ชุมจิต (2531, น.131) กล่าวว่าจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ประมวลพฤติกรรมหรือกิริยาอาการที่ผู้ประกอบวิชาชีพควรประพฤติปฏิบัติเพื่อรักษาส่งเสริม เกียรติ ชื่อเสียงและฐานะของความเป็นครู และจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ประมวลมาตรฐานความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติอย่างถูกต้องเพื่อผดุงเกียรติและสถานะของวิชานั้นก็ได้ผู้กระทำผิดจรรยาบรรณ จะต้องได้รับโทษโดยว่ากล่าว ตักเตือน ถูกพักงาน หรือถูกยกเลิกไปประกอบวิชาชีพได้ ส่วน วิภารมณ ปัญจรัตน์ (2552, น.98-103) เสนอว่า จรรยาบรรณในวิชาจะเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะจำแนกอาชีพว่าเป็นวิชาชีพหรือไม่ อาชีพที่เป็น “วิชาชีพ” นั้น กำหนดให้มียอดจรรยาบรรณ และมีการกำหนดมาตรฐานของความประพฤติของผู้อยู่ในวงการวิชาชีพ ซึ่งเรียกว่า “จรรยาบรรณ” ส่วนลักษณะ “วิชาชีพ” ที่สำคัญคือ เป็นอาชีพที่มีศาสตร์ชั้นสูงรองรับ มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาวิชาชีพ มีการจัดการสอนศาสตร์ดังกล่าวในระดับอุดมศึกษา ทั้งการสอนด้วยทฤษฎีและการปฏิบัติจนผู้เรียนเกิดความชำนาญ และมีประสบการณ์ในศาสตร์นั้น นอกจากนี้จะต้องมีองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพ ตลอดจนมี “จรรยาบรรณในวิชาชีพ” เพื่อให้สมาชิกในวิชาชีพดำเนินชีวิตตามหลักมาตรฐานดังกล่าว นอกจากนี้ วิภารมณ ปัญจรัตน์ ยังได้เสนอหลักที่

กำหนดในจรรยาบรรณวิชาชีพทั่วไป ว่าเป็นแนวความประพฤติปฏิบัติที่มีต่อวิชาชีพต่อผู้เรียน ต่อตนเอง และต่อสังคม ดังนี้

ด้านจรรยาบรรณต่ออาชีพ ซึ่งผู้ที่อยู่ในวงวิชาชีพจะต้องยึดถือจรรยาบรรณ ในการดำรงวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับ คือ

1. ศรัทธาต่อวิชาชีพ ผู้ที่อยู่ในวงการวิชาชีพครู ต้องมีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู เห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ ในฐานะที่เป็นอาชีพที่สร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนที่พึงประสงค์ของสังคม ผู้อยู่ในวิชาชีพจะต้องมั่นใจ ในกาประกอบวิชาชีพนี้ด้วยความรัก และชื่นชมในความสำคัญของวิชาชีพ

2. ชำรงและปกป้องวิชาชีพ สมาชิกของสังคมวิชาชีพต้องมีจิตสำนึกในการชำระปกป้อง และรักษาเกียรติภูมิของวิชา ไม่ให้ใครมาดูหมิ่นดูแคลน หรือเหยียดหยาม ทำให้สถานะของวิชาชีพต้องตกต่ำ หรือ มัวหมองการชำระปกป้องต้องกระทำทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาหรือต้องมีการแก้ไขข่าวหรือประท้วงหากมีข่าวคราวอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิชาชีพ

3. พัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพ หน้าที่ของสมาชิกในวงการวิชาชีพคือ การที่ต้องรับผิดชอบในการศึกษา ค้นคว้าวิจัย สร้างความรู้และเผยแพร่ความรู้ เพื่อทำให้อุตสาหกรรมในศาสตร์สาขาวิชาชีพครูก้าวหน้าทันสมัยทันสังคมทันเหตุการณ์ ก่อประโยชน์ต่อประชาชนในสังคม ทำให้คนเก่งและฉลาดขึ้น โดยวิธีการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักเรียน ใฝ่รู้ ช่างคิด ที่วิจารณ์ญาณ มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ มากขึ้น

4. สร้างองค์กรวิชาชีพให้แข็งแกร่งสมาชิกในวงวิชาชีพต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องสร้างองค์กรวิชาชีพให้คงมั่นดำรงอยู่ได้ด้วยการเป็นสื่อกลางระหว่างสมาชิก และเป็นเวทีให้คนในวงการได้แสดงฝีมือและความสามารถทางการสร้างรูปแบบใหม่ของการเรียนการสอนตลอดจนการเผยแพร่ผลงานทางด้านการสร้างแบบเรียนใหม่ ๆ การเสนอแนวความคิดทำในเรื่องของการพัฒนาคน การเรียนการสอน และการประเมินผล

5. ร่วมมือในกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพ สมาชิกในสังคมวิชาชีพต้องร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวในเรื่องของความคิด หรือการจัดประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนแนวความคิดเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร หากไม่ได้รับความสนับสนุนจากสมาชิกแล้ว ทำให้องค์กรวิชาชีพขาดความสำคัญลงและไม่สามารถดำเนินการกิจขององค์กรวิชาชีพต่อไปได้บทบาทของการชำระมาตรฐานและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการก็ย่อมจะลดลงด้วย ถ้าไม่มีปริมาณสมาชิกที่สนับสนุนเพียงพอ

ด้านจรรยาบรรณต่อผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องมีความประพฤติปฏิบัติต่อผู้เรียน 9 ประการ คือ

1. ตั้งใจถ่ายทอดวิชาการ บทบาทของครูต้องพยายามที่จะทำให้ลูกศิษย์เรียนด้วยความสุข เรียนด้วยความเข้าใจ และเกิดความมานะพยายามที่จะรู้ในศาสตร์นั้น ครูจึงต้องตั้งใจอย่างเต็มที่ที่จะศึกษาวิชาการทั้งทางศาสตร์ที่จะสอน ศาสตร์ที่จะถ่ายทอดหรือวิธีการสอน ครูต้องพยายามที่จะหาวิธีการใหม่ ๆ มาลองทดลองสอน

2. รักและเข้าใจศิษย์ ครูต้องพยายามศึกษาธรรมชาติของวัยรุ่น ว่ามีปัญหาที่มีความไวต่อความรู้สึก (sensitive) และอารมณ์ไม่มั่นคง ครูจึงควรให้อภัย เข้าใจ และหาวิธีการให้ศิษย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ครูต้องพยายามทำให้ลูกศิษย์รักและไว้วางใจเพื่อที่จะได้กล้าปรึกษาในสิ่งต่างๆแล้วครูก็จะสามารถช่วยให้ศิษย์ประสบความสำเร็จในการเรียน และการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ ปัจจุบันการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองหรือการเรียนรู้จากการช่วยเหลือกันในกลุ่มอาจจะทำให้ผู้เรียนมีวิธีการหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองมากขึ้นมากกว่าจะคอยให้ครูบอกให้แต่ฝ่ายเดียว ครูจึงจำเป็นต้องชี้ช่องทางให้ผู้เรียนหาวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

4. ยุติธรรม อาจารย์ควรเป็นอาชีพที่จะต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนซื่อสัตย์ ยุติธรรม ไม่มีอคติลำเอียงต่อลูกศิษย์ ไม่เห็นว่าคนที่มีปัญหาเป็นคนน่ารังเกียจ หรือพอใจแต่เฉพาะศิษย์ที่เรียนเก่ง ไม่สร้างปัญหาเท่านั้น ครูต้องมีความเป็นธรรมในการให้คะแนน และพร้อมที่จะอธิบายวิธีการให้คะแนน และการตัดเกรดได้ ครูต้องรอบคอบในการรอกคะแนน เพราะถ้าผิดพลาดแล้วบางครั้งก็จะทำให้ผู้เรียนที่ควรได้คะแนนดี ๆ กลับได้คะแนนเกือบจะสอบตกไป

5. ไม่แสวงหาประโยชน์จากผู้เรียน ลักษณะของครูจะต้องเป็นผู้ไม่แสวงหาอามิสสินจ้าง เงินไม่ใช่สิ่งสร้างความสุขเสมอไป ครูจึงจะต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษในการกระทำใด ๆ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจได้ว่า ครูกำลังหาประโยชน์จากศิษย์อย่างไม่เป็นธรรม

6. ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ครูมีอิทธิพลต่อศิษย์ทั้งด้านวาจา ความคิด บุคลิกภาพ และความประพฤติ ครูจึงจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ลูกศิษย์ได้ซึมซับสิ่งที่ทำจากตัวครูไป เมื่อศิษย์เกิดศรัทธาในความสามารถของครู ศิษย์อาจจะเลียนแบบความประพฤติของครูไปอย่างไม่ได้เจตนา เช่น การตรงต่อเวลา การพูดจาชัดเจน การแสดงความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมา สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น

7. ให้เกียรติผู้เรียน การยกย่องให้เกียรติผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ และเกรงใจผู้สอน ครูไม่ควรใช้อำนาจในทางที่ผิด เช่น พูดจาข่มขู่ ใช้คำพูดไม่สุภาพ เปลี่ยนชื่อผู้เรียน

เยาะหยันหรือดูถูกผู้เรียน การเคารพผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจ และการเรียนรู้ที่ดี เมื่อผู้เรียนได้รับการปฏิบัติอย่างดี ย่อมก่อให้เกิดพลังในการศึกษาต่อไป

8. อบรมบ่มนิสัย ม.ล. ปิ่น มาลากุล อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีบทบาทหน้าที่ในการอบรมบ่มนิสัยเด็ก โดยท่านเชื่อว่า “การอบรมบ่มนิสัยใคร ๆ นั้นเพียงแค่วันละนาทีก็คิดม” ดังนั้นครูควรแบ่งเวลาในการอบรมบ่มนิสัยผู้เรียน เช่น ก่อนการสอนแต่ละชั่วโมงอาจชี้แนะหรือให้ความคิดที่ดีแก่ผู้เรียนได้ ครูควรถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องสอนคนให้เป็นคนดี

9. ช่วยเหลือศิษย์ ผู้เรียนมาอยู่ในสถานศึกษาพร้อมด้วยประสบการณ์และปัญหาที่แตกต่างกันออกไปดังนั้นครูจึงมีหน้าที่ที่จะต้องสังเกตความผิดปกติหรือข้อบกพร่องของศิษย์ และพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที ไม่ให้ศิษย์ต้องก้าวถลำลึกลงไปในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

นอกจากจรรยาบรรณต่อศิษย์แล้ว ครูจะต้องมีความประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ด้วยคือจรรยาบรรณต่อตนเอง ครูจะต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อให้มีลักษณะพฤติกรรม ดังนี้

1. ประพฤติชอบ ครูต้องตั้งตนไว้ในที่ถูกที่ควรสามารถบังคับตนเองให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงามถูกต้อง

2. รับผิดชอบ ครูต้องฝึกความรับผิดชอบ โดยตั้งใจทำงานให้สำเร็จลุล่วง มีความผิดพลาดน้อย

3. มีเหตุผล ครูต้องฝึกถามคำถามตนเองบ่อย ๆ ฝึกความคิดวิเคราะห์หาเหตุผลหาข้อดีข้อเสียของตนเอง และเรื่องต่าง ๆ เพื่อทำให้ตนเองเป็นคนมีเหตุผลที่ดี

4. ใฝ่รู้ การติดตามข่าวสารข้อมูลอยู่เสมอ ๆ ทำให้ครูมีนิสัยใฝ่รู้ อยากทราบคำตอบในเรื่องต่าง ๆ ครูควรมีความรู้รอบตัวอย่างดีทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อให้ครูดำรงชีพในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และชี้แนะสิ่งที่จะต้องให้ศิษย์ได้

5. รอบคอบ ครูต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนรอบคอบ ละเอียดและประณีต ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ การทำกิจกรรม เช่น ควบคุมบัญชีการเงินต้องรอบคอบ ต้องเห็นตัวเลขชัดเจน ไม่ตกหล่น ทำให้เกิดการผิดพลาดที่เป็นผลร้ายทั้งของตนเองและผู้อื่น

6. ฝึกจิต การพัฒนาจิต ทำให้ครูอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและส่งผลทำให้ครูทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นครูจึงต้องหมั่นฝึกจิตของตนให้สูงส่ง สูงกว่ามาตรฐาน ระวังอารมณ์ไม่ดี คิดอะไรได้สูงกว่ามาตรฐานและคิดเป็นบวก มากกว่าคิดลบหรือคิดร้าย

7. สนใจศิษย์ การสนใจพัฒนาการของผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้วิชาชีพครูก้าวหน้า เพราะถ้าไม่มีผู้เรียนก็ไม่มีวิชาชีพครู ครูจึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติผู้เรียน การแก้ปัญหาผู้เรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

การที่ครูจะปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีมีจรรยาบรรณในวิชาชีพนั้นจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีศีลธรรม ซึ่งความหมายและหลักการของ คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม มีดังนี้

คุณธรรม (Virtue) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี ส่วน จรรยาบรรณ ธรรมเนียม (ม.ป.ป.) กล่าวว่า “คุณธรรม” หมายถึง คุณ + ธรรมะ คุณงามความดีที่เป็นธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และ สังคม ซึ่งรวมสรุปว่า หมายถึง สภาพคุณงาม ความดี คุณธรรม (Virtue) แนวความคิดที่ดีเป็นตัวบังคับให้ประพฤติดี ได้แก่

1. สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ
2. คุณธรรม หมายถึง จริยธรรมที่แยกเป็นรายละเอียดแต่ละประเภท หากประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ก็จะเป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจของผู้นั้น

นอกจากนี้ Good (1959, p.599) ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” ไว้ในหนังสือพจนานุกรมการศึกษา (Dictionary of Education) ดังนี้

1. คุณธรรมโดยทั่วไป หมายถึง คุณความดีแห่งลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่กระทำจนเคยชิน
2. คุณธรรมในทัศนะลัทธิโซมาสนิยม หมายถึง ความตั้งใจหรืออำนาจที่มีเหตุผลที่แสดงออกมาอย่างถาวรต่อเนื่อง ในการตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีสติใคร่ครวญซึ่งนำมาสู่การปฏิบัติที่ดีทางจรรยา เช่น ความตั้งใจในเรื่องความยุติธรรมและการเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น
3. คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่ยึดมั่นในการปฏิบัติทางจรรยาต่อสังคม
4. คุณธรรมตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา หมายถึง หลักแห่งความประพฤติตนปฏิบัติและความคิดที่ดีงาม

ส่วน พลาโต (Plato) ปรัชญาชาวกรีก ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณธรรมว่า คุณธรรม หมายถึง ความรู้ หรือการกระทำอันถูกต้อง คุณธรรมไม่สามารถเกิดขึ้นในตัวบุคคลโดยฉับพลันหรือโดยบังเอิญ คุณธรรมทุกอย่างเกิดจากความรู้ และไม่ใช่ว่าความรู้ที่เป็นทฤษฎีแต่เป็นความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ(อ้างถึง ชูศรี พุทธเจริญ 2542, น.18) และ ทองคุณ หงส์พันธ์ (2529, น.127) กล่าวว่า คุณธรรมของครู หมายถึง คุณสมบัติหรือความสามารถที่มีอยู่ภายในตัวครู

สรุป คุณธรรม หมายถึง ความดีสูงสุดที่ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามซึ่งอยู่ในจิตสำนึก ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี อันเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้ง และควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกมาสอดคล้องความต้องการและความปรารถนา

จริยธรรม (Ethics) พบว่า จรรยาพร ธรณินทร์ (ม.ป.ป.) ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” ว่าหมายถึง จริย + ธรรมะ คือ ความประพฤติที่เป็นธรรมชาติ เกิดจากคุณธรรมในตัวเอง ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม ส่วน พันธ์ หันนาคินทร์ (2523, น.48) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจะต้องประกอบด้วยความรู้สึทางจิตใจ และกายปฏิบัติทางกาย อันสอดคล้องกับความรู้สึทางจิตใจ และ บุญมี แทนแก้ว (2530, น.8) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง คุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดีงาม อันเป็นสิ่งที่สังคมพึงประสงค์ จริยธรรมจะมีได้ต้องปลูกฝังฝึกหัด โดยเริ่มจากการปลูกฝังคุณธรรม ในขณะที่ บรรเทา กิตติศักดิ์ (ม.ป.ป., น.2) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ดีงามตามที่สังคมปรารถนาหรือกำหนดขึ้น ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม และจริยธรรมนั้นจึงขึ้นกับลักษณะพื้นฐานทางจิตใจที่ได้รับการอบรมมาแล้วอย่างดี

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำที่ถูกต้องดีงามรวมถึงความรู้สึที่นึกคิดที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับ ซึ่งหากครูที่มีจริยธรรมดีย่อมหมายถึงครูที่มีความประพฤติหรือการกระทำรวมถึงความรู้สึที่นึกคิดที่ถูกต้องดีงาม ที่ครูประพฤติปฏิบัติ จริยธรรมของครูจะมีมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ศีลธรรม (Moral) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายไว้ว่า “ศีล” หมายถึง ข้อบัญญัติที่กำหนดการปฏิบัติทาง กาย และวาจา ทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล 5 ศีล 8 “ศีลธรรม” หมายถึง ความประพฤติที่ดี ที่ชอบ

สรุปได้ว่า ศีลธรรม หมายถึง หลักหรือกฎเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติที่ดีที่ชอบ เพื่อฝึกหัดกาย วาจา (รวมทั้งใจ) ให้เป็นปกติ กล่าวคือ จะพูดหรือกระทำการใดๆก็อย่าให้ผิดปรกติ (ผิดศีล) คือพูดหรือกระทำในทางที่ถูกต้องหรือเป็นธรรมในการปลูกฝังคุณธรรมจำเป็นจะต้องอาศัย ศีล คือหลักคำสอนทางศาสนาเป็นหลัก คุณธรรมและศีลธรรมจึงเป็น โครงสร้างของจริยธรรม

หลักคุณธรรมสำหรับครู

สำนักพัฒนากระบวนการบริหารงานบุคคลและนิติกร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.27-33) เสนอแนะไว้ว่า ครูควรนำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือมาปฏิบัติ

ประจำใจ และกล่าวถึงเฉพาะในคำสอนของพระพุทธศาสนาพบว่า หลักธรรมเบื้องต้นที่เป็นคุณธรรมประจำใจ ที่ครูควรนำมาปฏิบัติ ดังนี้

พรหมวิหารธรรม 4 หมายถึง ธรรมประจำใจของผู้ประเสริฐหรือผู้มีจิตใจกว้างขวาง ประคองพระพรหม 4 ประการ คือ

1. เมตตา (ความรัก) มีความรักและปรารถนาดีต่อศิษย์มีความสุขและประสบความสำเร็จ
2. กรุณา (ความสงสาร) คือ อยากช่วยศิษย์ให้พ้นจากความทุกข์ เช่น ทุกข์จากการเรียนไม่เข้าใจ
3. มุทิตา (ความเบิกบานยินดี) คือ เมื่อเห็นศิษย์ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ก็มีใจเบิกบานพลอยยินดีด้วย
4. อุเบกขา (ความมีใจเป็นกลาง) คือ การวางจิตใจให้มั่นคง เทียงตรงสม่ำเสมอไม่เอนเอียง

อิทธิบาทธรรม 4 หมายถึง ธรรมให้ถึงความสำเร็จ เป็นหลักธรรมที่จะนำผู้ปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในกิจการต่างๆ 4 ประการ

1. ฉันทะ (มีใจรัก) คือ ความพอใจจะทำสิ่งนั้น และทำด้วยใจรัก ผู้เป็นครูต้องมีใจรักในการสอนการอบรม ย่อมจะทำให้ศิษย์มีความเจริญทางสติปัญญา
2. วิริยะ (ความพากเพียร) คือ ความขยันหมั่นเพียรในงานอาชีพของตน กระทำสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย
3. จิตตะ (เอาจิตฝักใฝ่) คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ตนกระทำ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน เลื่อนลอย กระทำสิ่งนั้นด้วยความคิดและคิดเรื่องนั้นบ่อยๆ เสมอๆ
4. วิมังสา (ใช้ปัญญาสอบสวน) คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบ หาค่าเหตุผล ตรวจสอบหาสาเหตุ ข้อดีข้อเสียของการกระทำนั้นๆ และรู้จักทดลอง วางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน

สังคหัตถุธรรม 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนให้ประสานหมู่ชนไว้ด้วยความสามัคคี ด้วยการสงเคราะห์ 4 ประการ คือ

1. ทาน (ทาน) คือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือสงเคราะห์รวมทั้งให้วิชาความรู้และศิลปะวิทยาการต่างๆ
2. ปิยวาจา (พูดจาไพเราะ) คือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะน่าฟัง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผลเป็นหลักฐาน ชักจูงในทางที่ดีงาม หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ พูดจาให้ความเข้าใจดี และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

3. อุตถจริยา(ทำประโยชน์แก่เขา) คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และชวนขววยช่วยเหลือกิจการต่างๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ไข้ปัญหา และช่วยปรับปรุงส่งเสริมด้านจริยธรรม

4. สมานัตตา(เอาตัวเข้าสมาน) คือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ไม่เอาเปรียบ ร่วมทุกข์ ร่วมสุข ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน

อคติ 4 หมายถึง ความลำเอียงหรือความประพฤติที่คลาดเคลื่อนจากธรรม ผู้เป็นครูอาจารย์ควรจะปราศจาก อคติ 4 ประการนี้ คือ

1. ฉันทาคติ (ลำเอียงเพราะรัก) คือ การช่วยเหลือหรือเข้าข้างคนที่ตนรักทำให้เสียความเที่ยงธรรม

2. โทษาคติ (ลำเอียงเพราะชัง) คือ การกลั่นแกล้งให้โทษคนที่เราเกลียดชัง

3. โมหาคติ (ลำเอียงเพราะหลง) คือ การช่วยเหลือคนที่เราหลงรักหรือให้โทษคนที่เราเกลียดชังอย่างขาดสติ ทำให้เสียความยุติธรรม

4. ภยาคติ (ลำเอียงเพราะขลาดกลัว) คือ เกรงกลัวอิทธิพล อำนาจวาสนาฐานะของบุคคลที่เหนือกว่า โดยทำการช่วยเหลือเพราะกลัวสิ่งดังกล่าว ทำให้เสียความยุติธรรม

ฉราวาสธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติ 4 ประการ คือ

1. สัจจะ (ความจริง) คือ ดำรงมั่นในสัจจะ เชื่อตรง จริงใจ พุดจริง ทำจริง จะทำอะไรเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้

2. ทมะ (ฝึกตน) คือ บังคับควบคุมตนเองได้ รู้จักปรับตัวและแก้ไขปรับปรุงตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. ขันติ (อดทน) คือ มุ่งทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็งอดทน ไม่หวั่นไหว ไม่ท้อถอย

4. จาคะ (เสียสละ) คือ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ ชอบช่วยเหลือเกื้อกูลบำเพ็ญประโยชน์ สละโลภ ร่วมงานกับคนอื่นได้ ไม่ใจแคบเห็นแก่ตัว หรือเอาแต่ใจตน

อบายมุข 6 คือ ทางแห่งความเสื่อมหรือทางแห่งความหายนะ มี 6 ประการ ผู้เป็นครูควรหลีกเลี่ยงทุกประการ คือ

1. ดิตสุราและของมีนเมา มีโทษ คือ ทรัพย์หมดไปเห็นได้ชัด ก่อการทะเลาะวิวาททำลายสุขภาพเกิดโรค เสื่อมเกียรติเสียชื่อเสียง ไม่รู้จักอาย ทอนกำลังสติปัญญา

2. คิดเกี่ยวกับกลางคืน มีโทษ คือ ไม่รักษาตัว ไม่รักษาลูกเมีย ไม่รักษาทรัพย์สมบัติ เป็นที่ระแวงสงสัย เป็นเป้าให้เขาใส่ความหรือข่าวลือ เป็นทางมาของเรื่องเดือดร้อนต่างๆเป็นอันมาก

3. คิดเที่ยวดูการละเล่น ทำให้การทำงานเสื่อมเสีย เพราะใจกังวลคิดข้องและเสียเวลาเมื่อคืนนั้น

4. คิดการพนัน

5. คบคนชั่วเป็นมิตร

6. เกียจคร้านการทำงาน

หิริ – โอตตปปะ เป็นหลักธรรมที่อยู่ในหมวดธรรมอันเป็นโลกบาล 2 ทางพุทธศาสนา ถือว่าโลกตั้งอยู่ด้วยธรรมสองอย่างนี้ คือ หิริ แปลว่า ความอายต่อบาป และ โอตตปปะ แปลว่า ความกลัวบาป

สรุปได้ว่า ครูควรนำหลักธรรมทางศาสนามาเป็นแนวปฏิบัติในการประกอบอาชีพของตนเองเพื่อให้เกิดความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบต้องเป็นบุคคลที่มีความรักและปรารถนาดี ขยันหมั่นเพียร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่วางตัวเสมอต้นเสมอปลาย มีความเป็นธรรม ไม่ลำเอียง จะทำให้สังคมที่ครูร่วมงานอยู่มีแต่ความสุข ในสังคมที่กว้างออกไปคือสังคมของบ้านเมือง สังคมของโลก

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

สกล รุ่งโรจน์ (2530) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนานุเคราะห์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนานุเคราะห์ มีการแจ้งและรับนโยบายอย่างกว้างๆในที่ประชุม มีการดำเนินการและวางแผนอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารและครูต้องการให้จัดมากที่สุด มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแก่ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นไม่สอดคล้องกันในด้าน การนำผลการประเมินไปใช้ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานุเคราะห์ ทั้งกลุ่มบริหารและกลุ่มครูอาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า สาเหตุส่วนใหญ่เกิดมาจากการขาดแคลนงบประมาณ ไม่มีการจัดสรรงบประมาณไว้เป็นสัดส่วน ตลอดจนขาดเอกสารและตำราทางวิชาการที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม

จักรพงษ์ ทัพขาว (2531) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทสำคัญที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสนับสนุนให้ศึกษาต่อ การประชุม และการมอบหมายงานพิเศษ ส่วนการฝึกอบรมระยะสั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษางานไปพร้อมๆกับการปฏิบัติงาน การระดมความคิด การจัดทัศนศึกษาและดูงาน การปฐมนิเทศบุคลากรที่บรรจุใหม่ และการหมุนเวียนตำแหน่ง ปฏิบัติจริงในระดับน้อย ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากร พบว่า การขาดงบประมาณมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูอาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรได้ไม่ทั่วถึงและครูอาจารย์ปฏิบัติงานประจำมาก ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาบุคลากร

ยุพิน วรพุทธานนท์ (2532) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ในการกำหนดจุดมุ่งหมายและบทบาทของโรงเรียนในการพัฒนาครูอาจารย์นั้นพบว่า โรงเรียนยึดนโยบายต้นสังกัดและมีจุดมุ่งหมายและบทบาทเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ทศนะคติและวิธีปฏิบัติงาน โดยใช้วิธี ประชุมครู อาจารย์ ช่วยกันกำหนดจุดมุ่งหมายและบทบาทของโรงเรียนในการพัฒนาครู โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ปัญหาที่พบคือ ไม่มีการกำหนดบทบาทของโรงเรียนในการพัฒนาครูไว้อย่างชัดเจน การจัดคณะบุคลากรเพื่อดำเนินการและรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาครู พบว่าผู้บริหารดำเนินการ โดยการคัดเลือกบุคคลโดยยึดประสบการณ์เป็นเกณฑ์โดยมีหน้าที่สำรวจความต้องการของครู ผู้บริหารประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบ คือ ขาดผู้ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การกำหนดความต้องการในการพัฒนาครู พบว่าผู้บริหารใช้วิธีศึกษาจากปัญหาที่ผ่านมาแล้วแก้ไขตามความต้องการของครูและไม่สามารถศึกษาความต้องการ การเตรียมแผนการพัฒนาครู พบว่าใช้วิธีประชุมครูช่วยกันเตรียมและเตรียมไว้ตลอดปีการศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือการฝึกอบรม ปัญหาที่พบ คือ มาสามารถดำเนินการได้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ การประเมินผลกระบวนการพัฒนาครู พบว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการกำหนดจุดมุ่งหมายและบทบาทในการพัฒนาครูโดยยึดประสิทธิภาพของงานเป็นเกณฑ์ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ประเมินหลังการดำเนินการ โดยการสังเกตพฤติกรรม หลังจากนั้นมีการนำข้อมูลในการประเมินไปใช้ในการพัฒนาครูในครั้งต่อไป ปัญหาที่พบคือ ไม่สามารถใช้วิธีการประเมินผลตามที่กำหนดไว้

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2532) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สำคัญของโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณ และ

ส่วนในปัญหาของขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร คือบุคลากรไม่นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองและโรงเรียน

จตุภูมิ แจ่มหม้อ (2536) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8” ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 มีการพัฒนาบุคลากรตามกระบวนการพัฒนาบุคลากร คือ ขั้นตอนการกำหนดความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และสำรวจความต้องการของบุคลากรในการพิจารณา ขั้นตอนการวางแผนการพัฒนาบุคลากร มีการกำหนดโครงการพัฒนาบุคลากรในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน โดยมุ่งพัฒนาครู อาจารย์ร่วมกันทั้งโรงเรียน ในกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรม การปฐมนิเทศ การสัมมนาทางวิชาการ การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การหมุนเวียนสับเปลี่ยนงาน การจัดสัปดาห์ทางวิชาการ ปัญหาในการพัฒนาบุคลากร คือ บุคลากรไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนา ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากร ขาดงบประมาณในการดำเนินการ บุคลากรที่ผ่านกิจกรรมการพัฒนาไปแล้วไม่นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองและโรงเรียน

ชวัน เฉลิมโฉม (2536) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาวิธีการพัฒนาบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศีขรภูมิ ปี พ.ศ. 2535 ในเขตการศึกษา 6” ผลการวิจัยพบว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศีขรภูมิ ใช้มากที่สุด คือ การปฐมนิเทศ การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน และที่ใช้ น้อยที่สุด คือ การสับเปลี่ยนหน้าที่และการประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับปัญหาที่พบ คือ บุคลากรที่ไปศึกษาดูงานไม่นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับปรุงปฏิบัติงาน บุคลากรที่ไปศึกษาต่อไม่ตรงกับความต้องการของสำนักงาน ขาดการติดตามประเมินผลหลังการอบรมว่าได้ผลอย่างคุ้มค่าเพียงใด ขาดผู้ริเริ่ม และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างแท้จริง

สุทัศน์ บุญโฉม (2538) ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครูที่มากที่สุดคือ ด้านการมีวินัย เสียสละ ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อดทน และความรักรับผิดชอบ

พิทยาพล เสนาไชย (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูด้านที่มากที่สุด คือ การแสดงความรักและเมตตาศิษย์เอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

ชูศรี พุทธเจริญ (2542) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนา จรรยาบรรณครู ในสังกัดเทศบาล ผลการศึกษาพบว่ามีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาจรรยาบรรณครู สังกัดเทศบาลในระดับที่มากที่สุดด้านการส่งเสริมให้ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพครูเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กรวิชาชีพครู ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ ทัศนคติให้ทันต่อ วิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ส่งเสริมให้ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ให้ความรักละเมตตาศิษย์ เอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า ส่วนปัญหาในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัดเทศบาล พบว่า มีปัญหามากในด้านความ รับผิดชอบดูแล ส่วนปัญหาในระดับกลาง คือ ครูในองค์กรขาดความรู้ความเข้าใจและความสนใจ เกี่ยวกับกิจกรรมในเรื่องจรรยาบรรณครู

นุชรรัตน์ คันธหัตถิ (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครู ประถมศึกษาตามทรศนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผล การศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู ส่วนการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูประถมศึกษาตามทรศนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับการปฏิบัติแทบทุกครั้ง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านครูต้องรักและเมตตาศิษย์ ด้านครูต้องอบรมสั่ง สอนศิษย์ ด้านครูต้องไม่ทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญของศิษย์ ด้านครูต้องไม่แสวงหา ผลประโยชน์จากศิษย์ ด้านครูยอมรับและศรัทธาในวิชาชีพ ด้านครูต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านครูพึงช่วยเหลือครูและชุมชนและด้านครูพึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์

ประเวทย์ สนพลอย (2548) ได้ศึกษาจรรยาบรรณครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ลพบุรี เขต 1 พบว่า ด้านที่มากที่สุดคือด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทาง สรรค์ โดยภาพรวม

ศิริมา จังพนาสิน (2548) ศึกษาการพัฒนาจรรยาบรรณครูโรงเรียนเอกชนใน กรุงเทพมหานคร พบว่ามีการมีจรรยาบรรณครูอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาว่าด้วยจรรยาบรรณครู รายข้อพบว่าการพัฒนาระดับมากที่สุดอยู่ 2 ด้านคือด้านครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริม ความรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจและครูต้อง ไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผล การเปรียบเทียบการพัฒนาจรรยาบรรณครู โรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาด ของโรงเรียนพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนทุกขนาด มีการพัฒนาจรรยาบรรณครู ทั้งภาพรวมและ รายด้านแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษางานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีผลการวิจัยที่แตกต่างกันแต่สิ่งที่สำคัญคือ ครูที่ดีต้องประกอบด้วย ความเลื่อมใสและศรัทธาในอาชีพครู รู้จักปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนอันดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริตประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความสามัคคีและมนุษยสัมพันธ์

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สแตนปปี (Stapp, 1998, p.1655-A) ได้ศึกษาถึงลักษณะของครูสอนเด็กฉลาดในรัฐอาร์คันซอส (Arkansas) ได้กลุ่มตัวอย่างจากครูใหญ่ 65 คน ครู 103 คนและนักเรียน 727 คน ทำการศึกษา ผลการวิเคราะห์ห้ลักษณะที่สำคัญของครู 10 ข้อ คือ

1. ให้คำแนะนำได้ดี
2. มีความยุติธรรม
3. มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ
4. สามารถให้นักเรียนใช้ความสามารถพิเศษ
5. ทำงานร่วมกับครูอื่นๆ ได้
6. สร้างความบรรยากาศที่อบอุ่น
7. รับรู้ความต้องการของนักเรียน
8. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์
9. มีความยุติธรรมในการตรวจผลงานของนักเรียน
10. มีความสำคัญน้อย คือ แต่งกายดีใจ มีความเป็นศิลปิน สร้างสรรค์ สติปัญญาดี

ตกแต่งห้องเรียนได้เหมาะสม

กวิน (Gwin, 1989, p.1366 A) ได้ศึกษาบุคลิกภาพที่ดีของครูในโรงเรียนราษฎร์ในเขตรัฐอินดีแอนาตอนใต้ จำนวน 412 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของเพอร์ดูว์ (Purdue Teacher Opinion) เกี่ยวกับลักษณะความมีจริยธรรมสูงกว่าครูที่สอนในเขตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีจริยธรรมสูงกว่าครูที่สอนในเขตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ครูที่สอนในคณะวิชาที่มีนักเรียนหญิงอยู่เป็นจำนวนมากมีจริยธรรมสูงกว่าครูที่สอนในคณะวิชาที่มีนักเรียนอยู่น้อย และครูหญิงมีจริยธรรมสูงกว่าครูชาย

เคลเดอรอน (Calderon, 1992, p.2512-A) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สอนได้ดีเยี่ยมในทัศนะของนักเรียน เพื่อนครู และผู้บริหาร โรงเรียนในเขตวิทยาลัยชุมชน ลอสแอนเจลิส (Los Angeles Community College District) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากรในเขตวิทยาลัยชุมชน ลอสแอนเจลิส เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกและพฤติกรรมที่สำคัญของครูที่ทำการสอนได้

เยี่ยม ผลการศึกษา พบว่า นักเรียน ครู และผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นตรงกัน โดยเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ดี 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะการสอนที่ดี
2. ลักษณะเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดี
3. ลักษณะเกี่ยวกับอาชีพครู

ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่มแต่กลับพบความ คิดเห็นที่ตรงกันของประชาชนทั้งสามกลุ่ม

สรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ พบว่า ลักษณะของครูที่ดีจะต้อง ให้คำแนะนำที่ดีแก่นักเรียน มีความยุติธรรม มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ รับผิดชอบต่อความต้องการของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และครูจะต้องทำงานร่วมกับ บุคคลอื่นๆ ได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 5,377 คน จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น จำนวน 67 โรงเรียน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดหรือจำนวน โรงเรียนตัวอย่าง ร้อยละ 15 ของจำนวนโรงเรียน 67 โรงเรียน ได้มาจำนวน 11 โรงเรียน หลังจากนั้น ทำการสุ่มโรงเรียนตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด ด้วยวิธีการจับฉลาก ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	จำนวนทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง
ใหญ่พิเศษ	21	3	1. โรงเรียน โยธินบูรณะ 2. โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ 3. โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์
ใหญ่	17	3	1. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย 2. โรงเรียนราชินีนาถอาจารย์ สามเสนวิทยาลัย 2 3. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
กลาง	27	4	1. โรงเรียนวัดราชาธิวาส 2. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ 3. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ 4. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
เล็ก	2	1	โรงเรียนวัดสระเกษ
รวม	67	11	

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 11 โรงเรียนๆ ละ 24 คน ตามตำแหน่งในโรงเรียน คือ ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนละ 8 คน และ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 2 คน รวมจำนวนตัวอย่าง 264 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบเครื่องมือ และการแปลความหมาย ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) เพื่อถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หลังจากที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา (validity) และนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น พบว่า ข้อคำถามด้านบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่า อัลฟา (Alpha) = .9660

3.2.3 เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมายความคิดเห็นด้านบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ กำหนดเป็นช่วงคะแนน ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.24 – 5.00 แปลความว่า มีบทบาทมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.43 – 4.23 แปลความว่า มีบทบาทมาก

ค่าเฉลี่ย 2.62 – 3.42 แปลความว่า มีบทบาทปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.61 แปลความว่า มีบทบาทน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลความว่า มีบทบาทน้อยที่สุด

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถาม

3.3.2 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดย ผ่านบุคลากรในโรงเรียน

3.3.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และ ใช้สถิติ ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.4.3 การเปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบ t-test และ f-test (Anova)

3.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบถาม
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู
- 4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบถามจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในดำรงตำแหน่งและกลุ่มสาระการเรียนรู้

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	88	34.51
2. ครู	167	65.49
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง		
1. น้อยกว่า 5 ปี	67	26.27
2. 5-10 ปี	82	32.16
3. มากกว่า 10 ปี	106	41.57
กลุ่มสาระการเรียนรู้		
1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	33	12.94
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	33	12.94
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	31	12.16
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	31	12.16
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา	33	12.94
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	32	12.55
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	30	11.76
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	32	12.55
รวม	255	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 65.49) ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา โดยทั้ง 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 12.94) และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 41.57)

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู 6 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการเรียนการสอน จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมทั่วไป จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ตามตารางที่ 4.2 – 4.8

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู จำแนกตามจรรยาบรรณ 6 ด้าน

การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง	4.44	0.47	2	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	4.43	0.51	5	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการเรียนการสอน	4.47	0.46	1	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมทั่วไป	4.43	0.46	4	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	4.44	0.54	3	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม	4.35	0.51	6	มากที่สุด
รวม	4.43	0.43	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{X} = 4.44$) และด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง

จรรยาบรรณต่อตนเอง	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ	4.45	0.61	3	มากที่สุด
สนับสนุนให้มีหนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ ข่าวสารเกี่ยวกับงานวิชาการและสื่ออินเทอร์เน็ตสำหรับครูได้ศึกษาค้นคว้า	4.30	0.71	5	มากที่สุด
แสดงการยอมรับอยู่เสมอว่าครูทุกคนมีส่วนสำคัญในการทำงาน	4.54	0.59	2	มากที่สุด
สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของตนเอง เพื่อให้คณะครูมีความรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของโรงเรียน	4.56	0.56	1	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในสาขาวิชาการในระดับสูงขึ้นไป	4.36	0.67	4	มากที่สุด
รวม	4.44	0.47	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของตนเองเพื่อให้คณะครูมีความรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือ แสดงการยอมรับอยู่เสมอว่าครูทุกคนมีส่วนสำคัญในการทำงาน ($\bar{X} = 4.54$) และ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อตนเอง	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ส่งเสริมให้ครูส่งผลงานเข้าร่วมประกวด	4.46	0.59	3	มากที่สุด
ให้กำลังใจครูที่ตั้งใจทำงาน	4.43	0.68	5	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของงานที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่เสมอ	4.50	0.63	2	มากที่สุด
สร้างแนวคิดให้ครูเข้าใจว่า คนทำงาน คือ คนที่มีคุณค่า	4.42	0.66	6	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในความสำคัญของวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพ	4.51	0.61	1	มากที่สุด
ประสานความสามัคคีระหว่างคณะครูโดยการทำงานร่วมกันเป็นทีมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กร	4.44	0.64	4	มากที่สุด
การให้ความกระจ่างกับคณะครูอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ในกรณีที่มีปัญหา หรือ ข้อสงสัย หรือ ข่าวลือ	4.35	0.72	8	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในสาขาวิชาชีพของตน	4.38	0.63	7	มากที่สุด
รวม	4.43	0.51	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในความสำคัญของวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพ ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของงานที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.50$) และ ส่งเสริมให้ครูส่งผลงานเข้าร่วมประกวด ($\bar{X} = 4.46$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (งานเกี่ยวกับวิชาการ/การเรียนการสอน)	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ส่งเสริมให้ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนอย่างเสมอหน้า	4.60	0.54	1	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่นักเรียนด้วยความจริงใจ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้	4.52	0.57	5	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติมและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.59	0.55	2	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูสอนเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนที่เรียนดีให้ดียิ่งขึ้น	4.49	0.56	6	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนที่เรียนอ่อนหรือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	4.47	0.58	7	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนและมีรูปแบบในการถ่ายทอดความรู้อย่างหลากหลายเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ	4.44	0.59	8	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้หลักการและเหตุผลในการแก้ปัญหา	4.53	0.55	4	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสร้างสรรค์	4.54	0.57	3	มากที่สุด
การร่วมมือกับครูวิเคราะห์จุดอ่อน หาสาเหตุการเกิดปัญหา เพื่อพัฒนานักเรียนได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง	4.34	0.66	10	มากที่สุด

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (งานเกี่ยวกับวิชาการ/การเรียนการสอน)	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
การตั้งใจให้ครูถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนอย่างเต็มใจ โดยไม่ปิดบังและส่งเสริมให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ	4.44	0.64	9	มากที่สุด
จัดโครงการให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย	4.20	0.78	11	มาก
รวม	4.47	0.46	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนอย่างเสมอหน้า ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติมและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.59$) และ ส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (งานเกี่ยวกับกิจกรรมทั่วไป)	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ส่งเสริมให้ครูคอยติดตามสอดคล้อง ความประพฤติ และให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหา	4.41	0.67	9	มากที่สุด
มีโครงการครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.42	0.74	6	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกัน	4.45	0.67	5	มากที่สุด
แนะนำให้ครูวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียน และหาสาเหตุแก้ไข ข้อบกพร่องนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและรายงานผลเป็นรายบุคคล	4.38	0.69	12	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและการวางตัวอย่างเหมาะสม	4.59	0.57	2	มากที่สุด
ครูแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.64	0.53	1	มากที่สุด
ครูมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ในขณะปฏิบัติหน้าที่	4.41	0.62	8	มากที่สุด
จงใจให้ครูเสียสละเวลา ทรัพย์สิน สิ่งของแก่ศิษย์และส่วนรวม	4.36	0.65	13	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์	4.57	0.56	3	มากที่สุด
สนับสนุนให้ครูจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน	4.25	0.72	15	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (งานเกี่ยวกับกิจกรรมทั่วไป)	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ส่งเสริมให้ครูมีความเป็นประชาธิปไตยรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น	4.41	0.61	7	มากที่สุด
ร่วมรับผิดชอบในความบกพร่องของงานที่ มอบหมายให้ครูปฏิบัติ	4.39	0.62	10	มากที่สุด
แนะนำให้ครูวิเคราะห์ความสามารถของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตาม ศักยภาพด้วยความจริงใจ	4.27	0.67	14	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูฝึกนักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้ รู้จักปรับพฤติกรรมอยู่ร่วมกัน	4.47	0.61	4	มากที่สุด
สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูยอมรับฟังคำ วิพากษ์วิจารณ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตน	4.39	0.67	11	มากที่สุด
รวม	4.43	0.46	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับ
งานกิจกรรมทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา
คือ ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและการวางตัวอย่างเหมาะสม ($\bar{X} =$
4.59) และ ส่งเสริมให้ครูที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของ
ศิษย์ ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
พัฒนาแนวทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆที่มีประโยชน์ต่อให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับทราบข้อมูล	4.35	0.70	6	มากที่สุด
กระตุ้นให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการอย่างเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ	4.47	0.66	2	มากที่สุด
ให้กำลังใจ ช่วยเหลือเพื่อนครูเมื่อเพื่อนครูมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติราชการและเรื่องส่วนตัว	4.44	0.65	5	มากที่สุด
ประสานและสนับสนุนให้ครูต้อนรับผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนด้วยกิริยามารยาท ที่ดีเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนและโรงเรียน	4.46	0.68	3	มากที่สุด
ส่งเสริมให้ครูดำเนินชีวิต ตามวิถีทางประชาธิปไตย	4.44	0.63	4	มากที่สุด
จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานร่วมกันเพื่อความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	4.47	0.64	1	มากที่สุด
รวม	4.44	0.54	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานร่วมกันเพื่อความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ กระตุ้นให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการอย่างเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ ($\bar{X} = 4.47$) และ ประสานและสนับสนุนให้ครูต้อนรับผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนด้วยกิริยามารยาท ที่ดีเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนและโรงเรียน ($\bar{X} = 4.46$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม

ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำด้านกิจกรรมของท้องถิ่น	4.24	0.73	3	มากที่สุด
จัดโครงการและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.22	0.67	5	มาก
สนับสนุนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ครูปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย	4.51	0.57	2	มากที่สุด
ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านต่างๆมาให้ความรู้กับนักเรียนในโรงเรียน	4.23	0.71	4	มาก
สนับสนุนและติดตามให้ครูรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.56	0.58	1	มากที่สุด
รวม	4.35	0.51	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสนับสนุนและติดตามให้ครูรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือ สนับสนุนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ครูปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 4.51$)

และ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำด้านกิจกรรมของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับครู ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตามตารางที่ 4.9 – 4.10

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับครู

การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู	ตำแหน่ง				T	P
	หัวหน้ากลุ่มสาระ		ครู			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง	4.61	0.42	4.35	0.48	-419	.677
ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	4.63	0.42	4.33	0.53	-261	.795
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการเรียนการสอน	4.64	0.41	4.38	0.46	.206	.839
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมทั่วไป	4.55	0.40	4.36	0.47	.300	.766
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	4.57	0.47	4.37	0.56	-792	.433
ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม	4.42	0.45	4.31	0.54	-.079	.938
รวม	4.57	0.43	4.35	0.51	-.174	.741

หมายเหตุ. $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ทั้ง 6 ด้าน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยหัวหน้ากลุ่มสาระมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครู ($\bar{X} = 4.57 > \bar{X} = 4.35$) ส่วนค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุดของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมาคือด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.63$) และด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{X} = 4.61$) ตามลำดับ ส่วนกลุ่มครู พบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุด คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.38$) เช่นเดียวกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.37$) และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป ($\bar{X} = 4.36$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู จำแนกตามกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

การส่งเสริมการปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพของครู	ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง						F	P
	น้อยกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง	4.26	0.46	4.51	0.42	4.51	0.49	7.072	.001*
2. ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	4.28	0.54	4.50	0.39	4.48	0.57	4.422	.013*
3. ด้านจรรยาบรรณต่อ ผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงาน วิชาการและการเรียนการสอน	4.35	0.46	4.46	0.43	4.55	0.47	4.310	.014*
4. ด้านจรรยาบรรณต่อ ผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงาน กิจกรรมทั่วไป	4.31	0.43	4.49	0.38	4.45	0.52	3.318	.038*
5. ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วม ประกอบวิชาชีพ	4.28	0.51	4.51	0.39	4.48	0.63	4.230	.016*
6. ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม	4.27	0.45	4.40	0.41	4.36	0.60	1.286	.278
รวม	4.29	0.48	4.48	0.40	4.47	0.55	4.11	0.06

หมายเหตุ. P < 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน ทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยรวม ทั้ง 3 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านที่ 1 – 5 ส่วนด้านที่ 6 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.11 – 4.15

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.26	4.51	4.51
น้อยกว่า 5 ปี	4.26	-	0.005*	0.003*
5 – 10 ปี	4.51		-	0.998
มากกว่า 10 ปี	4.51			-

หมายเหตุ. $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเองของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปีแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.26	4.51	4.51
น้อยกว่า 5 ปี	4.26	-	0.031*	0.033*
5 – 10 ปี	4.51		-	0.983
มากกว่า 10 ปี	4.51			-

หมายเหตุ. $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปีแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.26	4.51	4.51
น้อยกว่า 5 ปี	4.26	-	0.324	0.015*
5 – 10 ปี	4.51		-	0.366
มากกว่า 10 ปี	4.51			-

หมายเหตุ. $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอนของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปีแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง	— X	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.26	4.51	4.51
น้อยกว่า 5 ปี	4.26	-	0.030*	0.047*
5 – 10 ปี	4.51		-	0.940
มากกว่า 10 ปี	4.51			-

หมายเหตุ. $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปีแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

การส่งเสริมการปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพของครู	กลุ่มสาระการเรียนรู้																F	p
	ภาษาไทย		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์		สังคม ศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม		สุขศึกษา และพล ศึกษา		ภาษาต่าง ประเทศ		การทำงานและ เทคโนโลยี		ศิลปะ			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง	4.69	0.34	4.32	0.42	4.15	0.57	4.52	0.50	4.33	0.45	4.53	0.44	4.39	0.47	4.60	0.38	4.82	0.00*
2. ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	4.62	0.36	4.39	0.47	4.17	0.72	4.52	0.49	4.43	0.50	4.53	0.48	4.35	0.51	4.45	0.46	2.24	0.03*
3. ด้านจรรยาบรรณต่อ ผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และการเรียนการสอน	4.64	0.39	4.39	0.51	4.22	0.58	4.62	0.34	4.53	0.43	4.50	0.49	4.32	0.38	4.49	0.37	3.44	0.00*
4. ด้านจรรยาบรรณต่อ ผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงาน กิจกรรมทั่วไป	4.55	0.37	4.31	0.56	4.23	0.63	4.56	0.37	4.47	0.45	4.48	0.40	4.40	0.35	4.42	0.39	2.06	0.05*
5. ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วม ประกอบวิชาชีพ	4.61	0.39	4.28	0.56	4.13	0.69	4.52	0.46	4.49	0.54	4.60	0.45	4.33	0.50	4.51	0.55	3.34	0.00*
6. ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม	4.41	0.44	4.21	0.55	4.10	0.76	4.54	0.42	4.39	0.44	4.47	0.38	4.27	0.47	4.42	0.42	2.73	0.01*
รวม	4.59	0.38	4.32	0.51	4.17	0.66	4.55	0.43	4.44	0.47	4.52	0.44	4.34	0.45	4.48	0.43	3.11	0.02*

จากตารางที่ 4.15 พบว่า บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้าน เปรียบเทียบความแตกต่างการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.16 – 4.17

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้	— X	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	สุขศึกษา และพลศึกษา	ภาษาต่างประเทศ	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ศิลปะ
		4.69	4.31	4.15	4.52	4.33	4.53	4.39	4.60
1. ภาษาไทย	4.69	-	0.125	0.003*	0.945	0.156	0.947	0.448	0.999
2. คณิตศาสตร์	4.31		-	0.958	0.846	1.000	0.832	1.000	0.486
3. วิทยาศาสตร์	4.15			-	0.177	0.938	0.162	0.478	0.035*
4. สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	4.52				-	0.884	1.000	0.989	1.000
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	4.33					-	0.872	1.000	0.547
6. ภาษาต่างประเทศ	4.53						-	0.998	1.000
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	4.39							-	0.859
8. ศิลปะ	4.60								-

หมายเหตุ. P < 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเองของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แตกต่างจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แตกต่างจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	— X	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	สุขศึกษา และพลศึกษา	ภาษาต่างประเทศ	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ศิลปะ
		4.69	4.31	4.15	4.52	4.33	4.53	4.39	4.60
1. ภาษาไทย	4.69	-	0.626	0.044*	1.000	0.99 2	0.973	0.292	0.96 6
2. คณิตศาสตร์	4.31		-	0.929	0.740	0.98 1	0.996	1.000	0.99 7
3. วิทยาศาสตร์	4.15			-	0.079	0.35 6	0.508	0.998	0.53 6
4. สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	4.52				-	0.99 8	0.990	0.402	0.98 6
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	4.33					-	1.000	0.828	1.00 0
6. ภาษาต่างประเทศ	4.53						-	0.918	1.00 0
7. การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	4.39							-	0.93 0
8. ศิลปะ	4.60								-

หมายเหตุ. $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.17 พบว่า บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแตกต่างจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระ และ กลุ่มครู ดังนี้

1) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระ

1.1 ควรสนับสนุนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น บูรณาการกับเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยร่วมมือกับชุมชน หรือปราชญ์ชาวบ้านเพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

1.2 ควรมีการจัดค่ายวิชาการทั้งระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนให้รักและเข้าใจในวิชาที่เรียนมากยิ่งขึ้น

1.3 ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมประกวดแข่งขันภายนอกเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้โลกภายนอกมากไป

1.4 ควรสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น

1.5 ควรแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ครูรู้และทันต่อเหตุการณ์โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ

1.6 ควรแบ่งหน้าที่การทำงานให้ครูในกลุ่มสาระตามโครงสร้างการทำงานของโรงเรียนพร้อมอธิบายภาระหน้าที่ให้ครูที่รับผิดชอบทราบชัดเจน สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้องและสำเร็จตามเวลา และใช้เวลาประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังปัญหาของครูแต่ละคนพร้อมทั้งบอกวิธีการแก้ปัญหาตามขั้นตอน

1.7 ควรส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

1.8 หัวหน้ากลุ่มสาระควรปฏิบัติตนโดยวางตัวไม่เป็นกลาง และเป็นธรรม

2) บทบาทของกลุ่มครู

2.1 ควรประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีกับกระบวนการเรียนการสอนให้มากกว่านี้ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจและเข้าใจเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น

2.2 ควรสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์และควรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมเป็นรายบุคคล

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู และ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรในการวิจัย คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามตำแหน่ง คือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 88 คน และครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 2 คน จำนวน 176 คน รวม 264 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 255 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.59 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบความแตกต่างค่าที (t-test) ค่าเอฟ (f-test) วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้ง 6 ด้านประกอบด้วย

ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอนด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อสังคม สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดย ทั้ง 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีจำนวนเท่ากัน และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู

จากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีดังนี้

2.1 ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของตนเองเพื่อให้คณะครูมีความรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของโรงเรียน รองลงมา คือ แสดงการยอมรับอยู่เสมอว่าครูทุกคนมีส่วนสำคัญในการทำงาน และ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการตามลำดับ ซึ่ง ทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในความสำคัญของวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพรองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของงานที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่เสมอ และ ส่งเสริมให้ครูส่งผลงานเข้าร่วมประกวด ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนอย่างเสมอหน้า รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติมและจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนการสอน และ ส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสร้างสรรค์ ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไปพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและการวางตัวอย่างเหมาะสม และ ส่งเสริมให้ครูที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

2.5 ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานร่วมกันเพื่อความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รองลงมา คือ กระตุ้นให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการอย่างเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ และ ประสานและสนับสนุนให้ครูต้อนรับผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนด้วยกิริยามารยาท ที่ดีเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนและโรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

2.6 ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนและติดตามให้ครูรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รองลงมา คือ สนับสนุนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ครูปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย และ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำด้านกิจกรรมของท้องถิ่น ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

2.7 จรรยาบรรณวิชาชีพของครูรวมทั้ง 6 ด้านพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง และด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างกัน

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มครู

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้านระหว่างกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มครู โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครู ส่วนค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุดของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อตนเองตามลำดับ ส่วนกลุ่มครูพบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงสุด คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน เช่นเดียวกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไปตามลำดับ

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ทั้ง 6 ด้านพบว่า โดยรวม ทั้ง 3 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านที่ 1-5 ส่วนด้านที่ 6 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน พบว่า

1) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเองของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปีแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอนของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป ของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานกว่า 5 ปี แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้าน เปรียบเทียบความแตกต่างการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ด้าน คือ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง และด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างแต่อย่างใด ดังนี้

1) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อตนเองของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแตกต่างจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แตกต่างจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแตกต่างจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู

4.1 บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระ พบว่า ควรสนับสนุนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยบูรณาการกับเนื้อหาวิชาที่เรียน จัดค่ายวิชาการเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน จัดกิจกรรมประกวดแข่งขันภายนอก ให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น แจกข้อมูลข่าวสารให้ครูรู้และทันต่อเหตุการณ์แบ่งหน้าที่การทำงานให้ครูในกลุ่มสาระตามโครงสร้างการทำงานของโรงเรียนให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ส่วนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรปฏิบัติตนโดยวางตัวให้เป็นกลาง และเป็นธรรม

4.2 บทบาทของกลุ่มครู พบว่าควรประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีกับกระบวนการเรียนการสอนให้มากกว่านี้เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจและเข้าใจเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น และควรสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์และควรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมเป็นรายบุคคล

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัยบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอนด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อสังคมพบว่า โดยรวม มีการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ที่กำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยครูต้องประพฤติตนอยู่ภายใต้กฎ กติกาของอาชีพและมากด้วยคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีตามที่สังคม คาดหวังและยอมรับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูนอกจากนี้ยังสอดคล้องผลการวิจัยของศิริมา จังพนาสิน (2548) ที่วิจัยเรื่องการพัฒนาจรรยาบรรณครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าครูโรงเรียนเอกชนมีจรรยาบรรณครูอยู่ในระดับมากที่สุดและนุชรรัตน์ คันธหัตถ์ (2542) ที่วิจัยเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูประถมศึกษาตามทรรศนะของ

ผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาซึ่งพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าครูมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูทุกด้าน

จากผลการวิจัยแยกตามด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของตนเองเพื่อให้คณะครูมีความรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของโรงเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพงษ์ ทัพขวา (2531) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พบว่า การสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ ทักษะศึกษา ดูงาน ระดมความคิดในการประชุมปฏิบัติการเป็นบทบาทสำคัญที่ต้องปฏิบัติจริง

2. ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในความสำคัญของวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชูศรี พุทธเจริญ (2542) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัดเทศบาล ผลการศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาจรรยาบรรณครูสังกัดเทศบาลอยู่ในระดับมากที่สุดด้านการส่งเสริมให้ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ วิทยุทัศน์ให้ทันต่อวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

3. ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนอย่างเสมอหน้า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิทยาพลเสนาไชย (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูด้านที่มากที่สุด คือ การแสดงความรักและเมตตาศิษย์เอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเสมอ

4. ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมทั่วไปพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ บุญโหม (2538) ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครูที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการในงานกิจกรรมทั่วไปอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานร่วมกันเพื่อความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเวทย์ สนพลอย (2548) ที่ศึกษาจรรยาบรรณครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

6. ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูด้านจรรยาบรรณต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนและติดตามให้ครูรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ นุชรัตน์ คันทหัตถิ (2542) เรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของโรงเรียนประถมศึกษาในด้านพึงประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับการปฏิบัติแทบทุกครั้ง หรือมากที่สุด

ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ทั้ง 6 ด้านระหว่างกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มครู โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครูนั่นผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มครู ต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่าบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ทั้ง 6 ด้าน มีความสำคัญและมีการปฏิบัติมากที่สุด แต่อย่างไรก็ดี การที่กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มครู อาจเป็นเพราะว่าตนเองอยู่ในฐานะผู้บริหารซึ่งอยู่ในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง สามารถมองเห็นว่าตนเองได้ดำเนินการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

วิชาชีพของครูอย่างชัดเจน ในขณะที่กลุ่มครูเป็นผู้ปฏิบัติตามบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูเท่านั้น

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยรวมทั้ง 3 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ผลการวิจัยนี้แสดงว่าทั้งกลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไปเห็นความสำคัญและเห็นบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูอย่างชัดเจนอาจเป็นเพราะทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวมีประสบการณ์สูงกว่า ในขณะที่กลุ่มที่เริ่มทำงานใหม่และมีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีอาจมองเห็นไม่เห็นปัญหาหรือไม่ทราบบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูชัดเจน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้านระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ 7 กลุ่มฯ มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ผลการวิจัยนี้แสดงว่ากลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มครูส่วนใหญ่มองเห็นบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูอย่างชัดเจน และแม้ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นแต่ก็อยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้นำข้อค้นพบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นแนวทางในการเสนอแนะ ดังนี้

1) ประเด็นในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูทั้ง 6 ด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ ควรนำมาพิจารณาเป็นจุดเน้นซึ่งได้จากมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติที่ต่ำสุดในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู โดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1) ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ได้แก่ การสนับสนุนให้มีหนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ ข่าวสารเกี่ยวกับงานวิชาการและสื่ออินเทอร์เน็ตสำหรับครูได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในสาขาวิชาการในระดับสูงขึ้น เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเอง

1.2) ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ได้แก่ การให้ความกระจ่างกับคณะครูอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ในกรณีที่มีปัญหา หรือ ข้อสงสัย หรือ ข่าวลือ เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา

1.3) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดโครงการให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย และการร่วมมือกับครูวิเคราะห์จุดอ่อน หาสาเหตุการเกิดปัญหาเพื่อพัฒนานักเรียน ซึ่งการส่งเสริมด้านนี้จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง

1.4) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมทั่วไป ได้แก่ สนับสนุนให้ครูจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน และ แนะนำให้ครูวิเคราะห์ความสามารถของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามศักยภาพด้วยความจริงใจ

1.5) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ได้แก่ การพัฒนาแนวทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆที่มีประโยชน์ให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับทราบข้อมูล และ การให้กำลังใจ ช่วยเหลือเพื่อนครูเมื่อมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติราชการและเรื่องส่วนตัว

1.6) ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ได้แก่ การจัดโครงการและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านต่างๆมาให้ความรู้กับนักเรียนในโรงเรียน

2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ มีบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูของครูในแต่ละกลุ่มสาระอย่างชัดเจน โดยมีการนำนโยบายดังกล่าวไปทำเป็นแผนปฏิบัติในระดับสถานศึกษา และมีการติดตามประเมินผลเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

3) สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ มีบทบาทในการทำหน้าที่ส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูของครูในแต่ละกลุ่ม

สาระการเรียนรู้ โดยให้กำหนดเป็นแผนงานหรือแผนปฏิบัติในแต่ละปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้วมีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมต่อผู้บริหารสถานศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูแยกตามรายด้านทั้ง 6 ด้านในเชิงลึก โดยอาจทำเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อนำผลการวิจัยมาเสนอเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาปฏิบัติ

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูระหว่างสถานศึกษาที่มีลักษณะต่างกัน เช่น สถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ เป็นต้น

3) ควรมีการศึกษาวิจัยการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ หรือตามธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน เพื่อจะได้ผลการศึกษาค้นคว้าที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมศาสนา. (2525). *แนะแนวการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป.
- _____. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติพันธ์ รุจิรกุล. (2529). *ทฤษฎีผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. (2513). *ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการฝึกหัดครู*. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2550). *เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมโครงการกฎหมายสำหรับผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล*. สำนักงาน ก.ค.ศ.
- เจลีชว บุรีภักดีและคณะ. (2520). *ลักษณะของครูที่ดี*. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (ม.ป.ป.). *จริยธรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สิริวิยาสาน.
- บุญมี แทนแก้ว. (2530). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาปรัชญาและศาสนา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ภิญโญ สาร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เขาวเรศ วงศ์ปาลีย์. (2544). *เอกสารประกอบการบรรยายบทบาทผู้บริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2530). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525*. กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์.

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร นัตรศุภสกุล. (2522). *กระบวนการกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วิภาวรรณ ปัญรัตน์.(2552). *พื้นฐานวิชาชีพครู*. ลำปาง: สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปาง.

วิทย์ วิศทเวทย์และคณะ. (2552). *พระพุทธศาสนา*. นนทบุรี: ไทยร่มเกล้า.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2532). *การศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนานุเคราะห์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2552). *รวมกฎหมายว่าด้วยการ
บริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ส'ไต้ลัครีเอทีฟ
เฮ้าส์ จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2553). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พุทธศักราช 2548*. กรุงเทพฯ:
คุรุสภา.

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร. (2554). *คู่มือเส้นทางครุมีอาชีพสำหรับครูผู้ช่วย*.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

โสภา ชูพิกุลชัยและอรทัย ชื่นมณุษย์. (2518). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: *กรมการศาสนา*.

อมรวิชัย นาคทรพร. (2542). *ความจริงของแผ่นดินลำดับที่ 2: ครูเก่งๆของเรามีอยู่เต็มแผ่นดิน
หนังสือในโครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: เจ.ฟิล์ม. โปรเซส.

บทความ

ธัญลักษณ์ รุจิภักดี. (2555, 13 พฤศจิกายน). *โครงการจริยธรรมในวิชาชีพครู “จริยธรรมวิชาชีพ
ครู”*. เติลินิวส์ ฉบับกรอบข่าย.

ทองคูณ หงส์พันธ์. (2529). “*คุรุธรรมนิยม*” นานาทศนะเกี่ยวกับครู. น. 22-24. *สุราษฎร์ธานี:
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี*.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2550). *ครูไทยแบบไหนที่ถูกใจประชาชน*. *วิทยาจารย์*, 75(4). น. 64-65.

วิทยานิพนธ์

- จตุภูมิ แจ่มหม้อ. (2536). การศึกษากระบวนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต 8 (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรพงษ์ ทัพขาว. (2531). บทบาทการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวน เฉลิม โฉม. (2536). การศึกษาวิธีการพัฒนาบุคลากรในสำนักงานประถมศึกษาอำเภอดีเด่น ปี พ.ศ. 2535 ในเขตการศึกษา 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี พุทธเจริญ. (2542). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัดเทศบาล (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชรรัตน์ กันธหัตถิ. (2542). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูประถมศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวทย์ สนพลอย. (2548). จรรยาบรรณของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พิทยาพล เสนาไชย. (2542). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูตามที่เสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร (สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนัส พลายชุ่ม. (2540). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ยุพิน วรพุทธานนท์. (2532). การศึกษาการดำเนินการพัฒนาบุคลากรใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิลาวัลย์ ไพโรจน์. (2540). *การบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิไล ชนวิวัฒน์. (2553). *การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลอย เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริมา จังพนาสิน. (2548). *การพัฒนาจรรยาบรรณครู โรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สกล รุ่งโรจน์. (2530). *การศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนานุเคราะห์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดจังหวัด: ศึกษาเฉพาะจังหวัด สมุทรปราการ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทัศน์ บุญโถม. (2538). *พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภัสรา ดียิ่ง. (2551). *การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันตก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Calderon, Larry Anthony. (1992, March). *Characteristics of the excellent Teacher as Perceived by Students, Teachers and Administrators in the Los Angeles Community College District*. Dissertation Abstracts International, 49(9). 2512-A
- David, k. (1962). *Human Relation at work*. New York: Mcgraw-Hill Book Company.
- Emery S. & R.E. Johnson. (1967). *Elementary School Administration*. New York: Mcgraw-Hill Book Company.

Good C.V. (1959). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Gorton,R.A. (1983). *School Administration and Supervision Leadership Challenges and Opportunities*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Gwin Charles Barry. (1989). *Dissertation Abstracts International*, 43(5). p. 1366-A;May.

Stapp Karen Jannie. (1988, January). *The Characteristics Perceived to Be Important by Arkansas Teachers of Gifted Students*. *Dissertation Abstracts International*, 48(7). p. 1655-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ มธป๐๔๑๔(๑)/๐๘๒๓๕

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางสาวรัชณี พุทธาสมศรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา กำลังศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ “บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นฐานการศึกษา มัธยมศึกษา เขต๑”

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ลินลาร์ตน์)

รักษาการคณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.๐๒-๕๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๕๒๗, ๖๔๘
(นางสาวรัชณี พุทธาสมศรี ๐๘๖-๕๗๗-๓๘๒๖)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 110/1-4 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
Dhurakij Pundit University 110/1-4 Prachachuen Road, Laksi, Bangkok 10210, Thailand
Tel. (66) 2954-7300 Fax. (66) 2589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๑๔(๑)/๑๑๑ มีจ

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ด้วย นางสาวรัชณี พุทธาสมศรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑" โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ขออนุญาตให้นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน โดยให้หัวหน้ากลุ่มสาระวิชา ทั้ง ๘ กลุ่มสาระวิชาและตัวแทนครูในแต่ละกลุ่มสาระวิชา กลุ่มละ ๒ ท่าน ข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น และขอรับรองว่าข้อมูลของท่านผู้ศึกษาจะเก็บเป็นความลับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

รักษาการคณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร.๐๒ - ๙๕๔-๑๗๓๐๐ ต่อ ๖๕๔

(นางสาวรัชณี พุทธาสมศรี โทร.๐๘๖-๙๑๗/๑-๓๔๒๖)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ 110/1-4 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
Dhurakij Pundit University 110/1-4 Prachachuen Road, Laksi, Bangkok 10210, Thailand
Tel. (66) 2954-7300 Fax. (66) 2589-9605-6 www.dpu.ac.th

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

1. ดร.วาสนา วิสฤตภา	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	โรงเรียนวัดหนองจอก
3. อาจารย์วินัย นาราภิรมย์	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปาง
4. อาจารย์กนิษฐา รัตนบุรี	โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา
5. อาจารย์จิรา อ่อนไสว	โรงเรียนราชันนทการย์ สามเสนวิทยาลัย 2

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

เรื่อง

บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริม
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มี 50 ข้อ

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งผลของการวิจัยเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการ
พัฒนาในเรื่องดังกล่าวต่อไป ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามนี้ และ
ขอได้โปรดตอบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ
และจะไม่มีผลต่อตำแหน่งหรือหน้าที่การงานในปัจจุบัน

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่ง

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

5-10 ปี

มากกว่า 10 ปี

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติ

ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามแล้วเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ตัวเลขที่แสดงระดับในการปฏิบัติงานมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ปฏิบัติได้มากที่สุด

4 หมายถึง ปฏิบัติได้มาก

3 หมายถึง ปฏิบัติได้ปานกลาง

2 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อย

1 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยที่สุด

การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง					
1. ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านวิชาชีพให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ					
2. สนับสนุนให้มีหนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ ข่าวสารเกี่ยวกับงานวิชาการและสื่ออินเทอร์เน็ต					
3. แสดงการยอมรับอยู่เสมอว่าครูทุกคนมีส่วน สำคัญในการทำงาน					
4. สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของตนเอง เพื่อให้คณะครูมีความรับผิดชอบต่อความก้าวหน้า ของโรงเรียน					
5. ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในสาขาวิชาการใน ระดับสูงขึ้น					
ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ					
6. ส่งเสริมให้ครูส่งผลงานเข้าร่วมประกวด					
7. การให้กำลังใจครูที่ตั้งใจทำงาน					
8. ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของงานที่ตนกำลัง ปฏิบัติอยู่เสมอ					
9. สร้างแนวคิดให้ครูเข้าใจว่า คนทำงาน คือ คนที่มี คุณค่า					
10. ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในความสำคัญของอาชีพครู เพื่อให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพ					
11. ประสานความสามัคคีระหว่างคณะครูในการ ทำงานร่วมกันเป็นทีมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ต่อองค์กร					

การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
12. การให้ความกระจ่างกับคณะครูอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ในกรณีที่มีปัญหา หรือ ข้อสงสัย หรือ ข่าวลือ					
13. ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในสาขา วิชาชีพของตน					
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ					
1.งานเกี่ยวกับวิชาการ/การเรียนการสอน					
14. ส่งเสริมให้ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อ นักเรียนเสมอหน้า					
15. ส่งเสริมให้ครูให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่ นักเรียนด้วยความจริงใจ เพื่อให้ให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้					
16. ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติมและสร้างแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
17. ส่งเสริมให้ครูสอนเสริมให้กับนักเรียนที่เรียน ดีให้ดียิ่งขึ้น					
18. ส่งเสริมให้ครูสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ เรียนอ่อนหรือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์					
19. ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนและมีรูปแบบใน การถ่ายทอดความรู้อย่างหลากหลายเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ					
20. ส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้ หลักการและเหตุผลในการแก้ปัญหา					
21. ส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออก และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสร้างสรรค์					

การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
22.การร่วมมือกับครูวิเคราะห์จุดอ่อน หาสาเหตุ การเกิดปัญหา เพื่อพัฒนานักเรียนได้ตรงตามจริง					
23. การจูงใจให้ครูถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน อย่างเต็มที่ โดยไม่ปิดบังและส่งเสริมให้นักเรียน ใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ					
24.จัดโครงการให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนการ สอนให้ทันสมัย					
2.งานเกี่ยวกับกิจกรรมทั่วไป					
25.ส่งเสริมให้ครูคอยติดตามสอดส่อง ความ ประพฤติและให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่นักเรียน เมื่อมีปัญหา					
26.มีโครงการครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน					
27.ส่งเสริมให้ครูประสานงานกับผู้ปกครองใน การแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน					
28. แนะนำให้ครูวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียนและ หาสาเหตุแก้ไข ข้อบกพร่องนั้นในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนและรายงานผลเป็นรายบุคคล					
29. ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการทำงานและการวางตัวอย่างเหมาะสม					
30. ครูแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสม กับกาลเทศะ					
31. ครูมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่					
32.ครูเสียสละเวลา ทรัพย์สิน สิ่งของแก่ศิษย์และ ส่วนรวม					

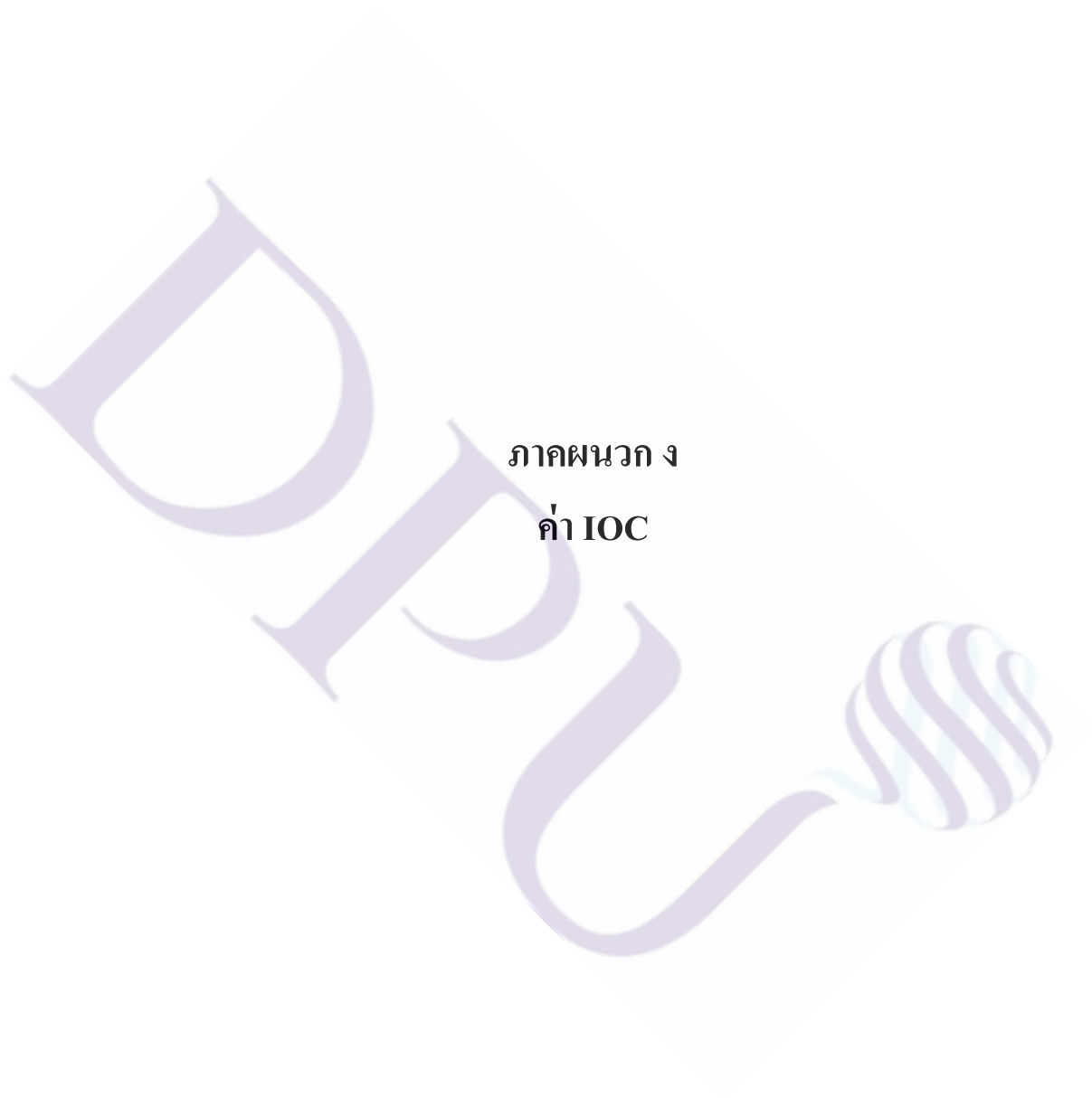
การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
33. ส่งเสริมให้ครูที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มี คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์					
34. สนับสนุนให้ครูจัดหาทุนการศึกษาให้กับ นักเรียนที่ขาดแคลน					
35. ส่งเสริมให้ครูมีความเป็นประชาธิปไตยรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
36. ร่วมรับผิดชอบในความบกพร่องของงานที่ มอบหมายให้ครูปฏิบัติ					
37. แนะนำให้ครูวิเคราะห์ความสามารถของ นักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามศักยภาพด้วยความจริงใจ					
38. ส่งเสริมให้ครูฝึกนักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้รู้จักปรับพฤติกรรมการอยู่ร่วมกัน					
39. สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูยอมรับฟังคำ วิพากษ์วิจารณ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตน					
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ					
40. พัฒนาแนวทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆที่ มีประโยชน์ต่อให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้รับทราบข้อมูล					
41. กระตุ้นให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการอย่าง เต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ					
42. คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือเพื่อนครูเมื่อเพื่อน ครูมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติราชการและ เรื่องส่วนตัว					

การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
43. ประสานและสนับสนุนให้ครูต้อนรับ ผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนด้วยกิจกรรมรยาท ที่ดีเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนและโรงเรียน					
44. ส่งเสริมให้ครูดำเนินชีวิต ตามวิถีทาง ประชาธิปไตย					
45. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการ เรียนรูทำงานร่วมกันเพื่อความสามัคคีและเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน					
ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม					
46. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำด้าน กิจกรรมของท้องถิ่น					
47. จัดโครงการและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
48. สนับสนุนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ ครูปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมไทย					
49. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่ มีความรู้ด้านต่างๆมาให้ความรู้กับนักเรียนใน โรงเรียน					
50. สนับสนุนและติดตามให้ครูรักษา ผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการ ปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข					

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

ค่า IOC

ตารางวิเคราะห์หาค่า IOC

สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง		
1. ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ	1.00	ใช้ได้
2. สนับสนุนให้มีหนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ ข่าวสารเกี่ยวกับงานวิชาการและสื่ออินเทอร์เน็ต	1.00	ใช้ได้ น่าจะเพิ่มคำว่า สำหรับครูได้ศึกษาค้นคว้า
3. แสดงการยอมรับอยู่เสมอว่าครูทุกคนมีส่วนสำคัญในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
4. สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของตนเอง เพื่อให้คณะครูมีความรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของโรงเรียน	1.00	ใช้ได้
5. ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในสาขาวิชาการในระดับที่สูงขึ้น	1.00	ใช้ได้
ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ		
6. ส่งเสริมให้ครูส่งผลงานเข้าร่วมประกวด	1.00	ใช้ได้
7. การให้กำลังใจครูที่ตั้งใจทำงาน	1.00	ใช้ได้ น่าจะตัดคำว่า การ
8. ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของงานที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่เสมอ	1.00	ใช้ได้
9. สร้างแนวคิดให้ครูเข้าใจว่า คนทำงานคือ คนที่มีคุณค่า	1.00	ใช้ได้
10. ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในความสำคัญของอาชีพครู เพื่อให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพ	1.00	ใช้ได้ น่าจะเปลี่ยนคำว่า อาชีพครู เป็นคำว่า วิชาชีพครู

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
11. ประสานความสามัคคีระหว่างคณะครู ในการทำงานร่วมกันเป็นทีมและสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กร	1.00	ใช้ได้ น่าจะเปลี่ยนคำว่า ใน เป็น โดย
12. การให้ความกระจ่างกับคณะครูอย่าง รวดเร็วทันเหตุการณ์ในกรณีที่มีปัญหา หรือ ข้อสงสัย หรือ ข่าวลือ	0.80	ใช้ได้
13. ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้อย่างต่อเนื่องใน สาขาวิชาชีพของตน	1.00	ใช้ได้
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ		
1.งานเกี่ยวกับวิชาการ/การเรียนการสอน		
14. ส่งเสริมให้ครูให้ความรักและเอาใจใส่ ต่อนักเรียนเสมอหน้า	1.00	ใช้ได้ น่าจะเพิ่มคำว่า ทุกคนอย่าง ระหว่าง คำว่า นักเรียนกับคำว่า เสมอหน้า
15. ส่งเสริมให้ครูให้ความสำคัญด้านวิชาการ แก่นักเรียนด้วยความจริงใจ เพื่อให้ให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้	1.00	ใช้ได้ น่าจะเพิ่มคำว่า เกิดกระบวนการ
16. ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติมและ สร้างแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน	1.00	ใช้ได้ น่าจะเปลี่ยนคำว่า สร้าง เป็น จัดทำ
17. ส่งเสริมให้ครูสอนเสริมให้กับนักเรียน ที่เรียนดีให้ดียิ่งขึ้น	1.00	ใช้ได้ น่าจะเปลี่ยนคำว่า ให้กับ เป็น เพื่อ พัฒนา
18. ส่งเสริมให้ครูสอนซ่อมเสริมให้กับ นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือนักเรียนที่ไม่ผ่าน เกณฑ์	1.00	ใช้ได้ น่าจะเปลี่ยนคำว่า ให้กับ เป็น เพื่อ พัฒนา
19. ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอนและมี รูปแบบในการถ่ายทอดความรู้อย่าง หลากหลายเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่าง เต็มความสามารถ	1.00	ใช้ได้ น่าจะเปลี่ยนคำว่า เต็มความสามารถ เป็นคำว่า เต็มศักยภาพ

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
20. ส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้หลักการและเหตุผลในการแก้ปัญหา	1.00	ใช้ได้
21. ส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสร้างสรรค์	1.00	ใช้ได้
22.การร่วมมือกับครูวิเคราะห์จุดอ่อนหาสาเหตุการเกิดปัญหา เพื่อพัฒนานักเรียนได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง	1.00	ใช้ได้
23. การจูงใจให้ครูถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนอย่างเต็มใจ โดยไม่ปิดบังและส่งเสริมให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ	1.00	ใช้ได้
24.จัดโครงการให้ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย	1.00	ใช้ได้
2.งานเกี่ยวกับกิจกรรมทั่วไป		
25.ส่งเสริมให้ครูคอยติดตามสอดส่องความประพฤติและให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหา	1.00	ใช้ได้
26.มีโครงการครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน	1.00	ใช้ได้
27.ส่งเสริมให้ครูประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกัน	1.00	ใช้ได้
28. แนะนำให้ครูวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียนและหาสาเหตุแก้ไข ข้อบกพร่องนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและรายงานผลเป็นรายบุคคล	1.00	ใช้ได้

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
29. ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและการวางตัวอย่างเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
30. ครูแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ	1.00	ใช้ได้
31. ครูมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ในขณะปฏิบัติหน้าที่	1.00	ใช้ได้
32. จูงใจให้ครูเสียสละเวลา ทริพย์ สิ่งของแก่ศิษย์และส่วนรวม	0.80	ใช้ได้
33. ส่งเสริมให้ครูที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์	1.00	ใช้ได้
34. สนับสนุนให้ครูจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน	1.00	ใช้ได้
35. ส่งเสริมให้ครูมีความเป็นประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
36. ร่วมรับผิดชอบในความบกพร่องของงานที่มอบหมายให้ครูปฏิบัติ	1.00	ใช้ได้
37. แนะนำให้ครูวิเคราะห์ความสามารถของนักเรียน โดนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามศักยภาพด้วยความจริงใจ	1.00	ใช้ได้
38. ส่งเสริมให้ครูฝึกนักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้รู้จักปรับพฤติกรรมการอยู่ร่วมกัน	1.00	ใช้ได้

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
39. สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตน	1.00	ใช้ได้
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ		
40. พัฒนาแนวทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆที่มีประโยชน์ต่อให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับทราบข้อมูล	1.00	ใช้ได้
41. กระตุ้นให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการอย่างเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ	1.00	ใช้ได้
42. ให้กำลังใจ ช่วยเหลือเพื่อนครูเมื่อเพื่อนครูมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติราชการและเรื่องส่วนตัว	1.00	ใช้ได้
43. ประสานและสนับสนุนให้ครูต้อนรับผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนด้วยกิริยามารยาท ที่ดีเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนและ โรงเรียน	1.00	ใช้ได้
44. ส่งเสริมให้ครูดำเนินชีวิต ตามวิถีทางประชาธิปไตย	1.00	ใช้ได้
45. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานร่วมกันเพื่อความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	1.00	ใช้ได้
ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม		
46. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำด้านกิจกรรมของท้องถิ่น	1.00	ใช้ได้
47. จัดโครงการและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.00	ใช้ได้

ตัวแปรด้านต่างๆ	ผลการวิเคราะห์	
	ค่า IOC	ผลสรุป
48. สนับสนุนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ครูปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย	1.00	ใช้ได้
49. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านต่างๆมาให้ความรู้กับนักเรียนในโรงเรียน	1.00	ใช้ได้
50. สนับสนุนและติดตามให้ครูรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	1.00	ใช้ได้

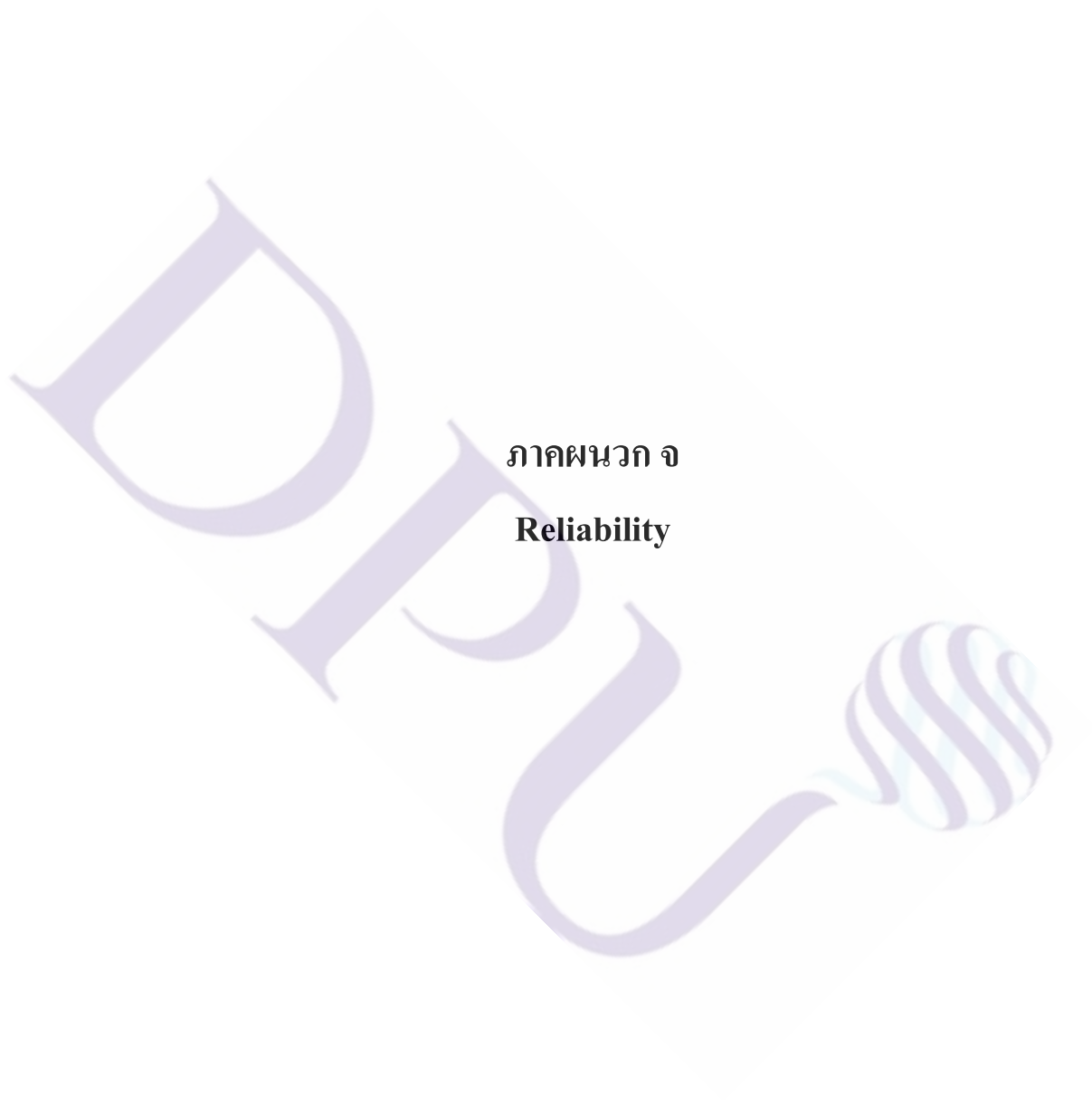
ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1. A01
2. A02
3. A03
4. A04
5. A05
6. B01
7. B02
8. B03
9. B04
10. B05
11. B06
12. B07
13. B08
14. C101
15. C102
16. C103
17. C104
18. C105
19. C106
20. C107
21. C108
22. C109
23. C110
24. C111
25. C201
26. C202
27. C203
28. C204
29. C205
30. C206
31. C207
32. C208
33. C209
34. C210
35. C211
36. C212
37. C213
38. C214
39. C215
40. D01
41. D02
42. D03
43. D04
44. D05
45. D06

- 46. E01
- 47. E02
- 48. E03
- 49. E04
- 50. E05

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Mean	Std Dev	Cases
------	---------	-------

Reliability Coefficients

N of Cases = 48.0

N of Items = 50

Alpha = .9660

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

รัชณี พุทธาสมศรี

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2539 วท.บ. วิทยาศาสตร์การกีฬา
(โปรแกรมการฝึกและการจัดการกีฬา)

วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์

ซอย กรุงเทพฯ-นนท์ 21 ถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี

แขวงบางซื่อ เขต บางซื่อ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

10800

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

212 ซอย กรุงเทพฯ-นนท์ 21 ถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี

แขวงบางซื่อ เขต บางซื่อ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

10800